

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Gwneud gwahaniaeth cadarnhaol i ofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar yng Nghymru

Ein Cynllun Busnes 2025/27

Fersiwn 2: Cyhoeddwyd Mawrth 2026

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Cynllun Busnes 2025/27

Cyflwyniad

Rydyn am gefnogi gwasanaethau yng Nghymru i wella yn unol ag uchelgeisiau [Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\), Cynllun Cymru iachach ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol](#) Llywodraeth Cymru a'r [Cynllun Plant a Phobl Ifanc](#), i ddarparu gofal yn agosach at adref a gwella ansawdd y cymorth i blant ac oedolion o bob oedran.

Rydyn yn bartner allweddol sy'n gweithio gyda Llywodraeth Cymru ar [eu Rhaglen Lywodraethu 2021-2026](#), sy'n gwneud ymrwymïadau mewn perthynas â gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant, megis:

- cyflwyno cyflog byw go iawn ar gyfer gofal cymdeithasol
- cynyddu prentisiaethau mewn gofal
- recriwtio mwy o siaradwyr Cymraeg
- cyflawni Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliol Cymru
- integreiddio iechyd a gofal cymdeithasol
- darparu ehangu darpariaeth y blynyddoedd cynnar yn raddol i gynnwys pob plentyn dwy oed gyda phwyslais arbennig ar gryfhau'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg.
- parhau i gefnogi rhaglenni Dechrau'n Deg
- dileu elw o ofal plant sy'n derbyn gofal
- datblygu cynllun gweithredu ar gyfer datblygu Gwasanaeth Gofal Cenedlaethol a fydd yn rhad ac am ddim ar y pwynt mynediad.

Mae pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol, blynyddoedd cynnar a gofal plant yn mynd y tu hwnt i ddarparu gwasanaethau sy'n gwella canlyniadau i bobl Cymru. Gan gefnogi unigolion a theuluoedd ym mhob cymuned, mae'r sector gofal cymdeithasol yn amddiffyn plant, oedolion ac oedolion hŷn ac yn eu helpu i wneud yr hyn sy'n bwysig iddynt.

Mae dros 80,000 o bobl yn gweithio yn y sector gofal cymdeithasol yng Nghymru, gyda thua 17,500 yn fwy yn gweithio yn y sector blynyddoedd cynnar a gofal plant.

Ar ddiwedd mis Mawrth 2025 mae ychydig dros 64,000 o weithwyr gofal cymdeithasol ar ein [cofrestr gofal cymdeithasol](#). Bob dydd, bydd tua 140,000 o blant ac oedolion yn derbyn gwasanaethau gofal a chymorth ledled Cymru, gyda 78,000 o blant pellach yn defnyddio gwasanaethau blynyddoedd cynnar a gofal plant yng Nghymru. Rydym wedi darparu mwy o gyd-destun ar y sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar ar dudalen 53, neu mae mwy o wybodaeth ar ein [gwefan](#).

Rydyn am i'r gweithlu gofal cymdeithasol, blynyddoedd cynnar a gofal plant gael ei ysgogi, ei ymgysylltu a'i werthfawrogi, gyda'r gallu, y cymhwysedd a'r hyder i ddiwallu anghenion gofal a chymorth pobl Cymru. Ond mae'r sector gofal cymdeithasol, blynyddoedd cynnar a gofal plant yn parhau i wynebu heriau mawr i'r gweithlu a'r sector. Mae'n anodd denu pobl i'r sector, recriwtio digon o staff a chadw'r gweithlu presennol.

Mae gwasanaethau gofal cymdeithasol, blynyddoedd cynnar a gofal plant wedi ymrwymo i gefnogi'r hyn sy'n bwysig i blant, oedolion a'u gofalwyr ym mhob cymuned yng Nghymru. Mae darparu gofal iechyd a chymdeithasol i bobl Cymru yn dibynnu'n llwyr ar ein gweithlu. Mae llesiant y gweithlu yn hynod o bwysig, i bobl sy'n darparu gofal ac yn derbyn gofal. Mae gofal tosturiol ac o ansawdd uchel yn cael ei ddarparu orau gan unigolion sy'n gadarnhaol am eu rôl a'r sefydliad maen nhw'n gweithio ynddo. Rydym ni wedi ymrwymo i gefnogi'r sector ac eisiau llesiant wrth wraidd ein cynlluniau ar gyfer y gweithlu.

Mae lles staff hefyd yn cael ei effeithio gan lefelau uwch o straen, blinder a llosgi, ynghyd ag amodau gwaith sy'n cael eu hystyried yn wael a diffyg cyfleoedd datblygu proffesiynol. Mae'n flaenoriaeth i'r holl rhanddeiliaid weithio gyda'i gilydd i ddatrys y problemau gweithlu hyn. Rhaid i ni weithredu'n gyflym i ddelio â'r heriau presennol a denu pobl newydd i'r gweithlu. Mae angen i ni greu'r amodau cywir i ganiatáu i bobl ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel.

Cynhwysyn hanfodol wrth ddylunio gwasanaethau o ansawdd uchel yw sicrhau bod gan bobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol y sgiliau a'r hyder i ddylunio, datblygu, addasu ac ymgorffori'r ffyrdd gorau o weithio. Fel y nodir yn ein strategaeth

[Ymlaen](#), ein strategaeth ar gyfer ymchwil, arloesi a gwella mewn gofal cymdeithasol yng Nghymru, ffocws pwysig i ni yw helpu i greu diwylliant mewn gofal cymdeithasol lle mae tystiolaeth yn ganolog i'w chyflawni ac yn cael ei defnyddio i lywio penderfyniadau ar bob lefel, a lle mae pobl yn teimlo eu bod wedi'u hysbrydoli a'u cefnogi i roi cynnig ar bethau newydd.

Mae dathlu a rhannu gwaith rhagorol ein gwasanaethau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant yn allweddol i'n gwaith. Cafodd 84% mewn gofal cymdeithasol i oedolion, 78% mewn gwasanaethau plant, ac 80% mewn gwasanaethau gofal plant a chwarae eu graddio fel 'rhagorol' neu 'dda' yn Adroddiad Blynyddol 2024/25 Arolygiaeth Gofal Cymru. Gwyddom o'r hyn y mae gweithwyr wedi'i ddweud wrthym nad yw llawer yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan y cyhoedd am y gwaith amhrisiadwy maen nhw'n ei wneud. Rydyn yn benderfynol o newid hyn trwy godi ymwybyddiaeth a gwella proffil ein gweithlu. Rydyn ni wedi ymrwymo i gefnogi ein gweithlu gofal cymdeithasol, blynyddoedd cynnar a gofal plant medrus, ymroddedig a thosturiol ac annog eraill i ymuno â'r proffesiwn.

Byddwn ni yn defnyddio ein pwerau rheoleiddio a'n swyddogaethau datblygu a gwella gweithlu i godi proffil y sector, gan gefnogi gweithwyr proffesiynol i ddarparu ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth sy'n galluogi pobl sy'n defnyddio gofal a chymorth i fyw'r bywydau sy'n bwysig iddynt.

Rydyn ni wedi ymrwymo i barhau â'n rôl arweinyddiaeth, gan weithio gyda phartneriaid i ymateb i heriau. Rydyn am barhau â'n taith i ymgorffori diwylliant o ymgysylltu gweithredol ar draws ein holl waith fel y gallwn ymateb i anghenion newidiol y sectorau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar. Rydyn ni wedi ymrwymo i wrando ac ymateb i farn ac anghenion oedolion a phlant sy'n defnyddio gofal a chymorth, eu teuluoedd a'r rhai sy'n gweithio yn y sector i lywio ein gwaith, trwy weithio gyda sefydliadau ymbarél cenedlaethol, comisiynwyr a darparwyr i ddal y safbwyntiau hynny.

Nid oes atebion cyflym, ond Rydyn ni wedi ymrwymo i yrru'r newid y mae ein gofal cymdeithasol a gofal plant a'n gweithlu blynyddoedd cynnar ei angen ac yn ei

haeddu, felly gall gwasanaethau barhau i ganolbwyntio ar gefnogi'r hyn sy'n bwysig i bobl a'u teuluoedd ym mhob cymuned yng Nghymru.

Yn 2025 fe wnaethom gyflwyno Cynllun Busnes 2 flynedd. Mae hyn wedi'i ddiweddarau ar gyfer 2026 sy'n nodi'r hyn y byddwn ni yn ei wneud a sut y byddwn yn gweithio gyda'n phartneriaid i fynd i'r afael â'r heriau a helpu i wireddu'r uchelgeisiau hyn, gan adeiladu ar y momentwm yr ydym wedi'i greu i gyflawni'r canlyniadau a nodir yn ein [cynllun strategol](#).

Beth yw ein Cynllun Busnes 2025/27

Mae ein Cynllun Busnes wedi'i ysgrifennu ar gyfer Llywodraeth Cymru gan ei fod yn nodi ein gweithgareddau a'n cyllideb yn seiliedig ar y blaenoriaethau yn ein Llythyr Cylch Gorchwyl 2026/27. Mae ein Llythyr Cylch Gorchwyl wedi'i osod gan y Gweinidog Plant a Gofal Cymdeithasol, Dawn Bowden AS. Rydyn wedi-datblygu Cynllun Busnes 2 flynedd ond rydyn yn cydnabod y gallai fod angen i ni adnewyddu ymrwymadau yng ngoleuni rhaglen newydd ar gyfer llywodraeth a Llythyr Cylch Gorchwyl diwygiedig gydag etholiadau Senedd Llywodraeth Cymru ym mis Mai 2026.

Bydd unrhyw newidiadau yn 2026 i'r Cynllun Busnes yn destun adolygiad yn ystod y flwyddyn gan y Tîm Rheoli Gweithredol ac yn cael eu hadrodd i'r Bwrdd.

Rydyn yn gwybod bod llawer o fanylion yn ein Cynllun Busnes. I ni, y tri maes blaenoriaeth allweddol yw cyflawni a chanolbwyntio ar:

- [strategaeth y Gweithlu](#) drwy weithredu'r cynllun cyflawni'r gweithlu gofal cymdeithasol a chynllunio'r gweithlu (Llythyr Cylch Gorchwyl)
- gweithredu'r Rhaglen Trawsnewid Cofrestru, er mwyn gwella profiad y defnyddiwr ac effeithlonrwydd ein system gofrestru ddigidol (Llythyr Cylch Gorchwyl)
- gweithio mewn partneriaeth i gyflawni'r blaenoriaethau ar gyfer arloesi, gwella ac ymchwil gwasanaethau fel y nodir yn [Ymlaen](#) (Llythyr Cylch Gorchwyl)

Mae rhagor o wybodaeth a manylion am y cyd-destun a meysydd penodol o'n gwaith ar gael ar www.gofalcymdeithasol.cymru. Mae hyn hefyd yn cynnwys gwybodaeth am ein [Bwrdd](#) a sut maen nhw'n gwneud penderfyniadau, yn cael gwerth am arian ac yn agored ac yn glir am yr hyn y gall pobl ei ddisgwyl gennym ni.

Mae ein Cynllun Busnes yn cefnogi ein [gweledigaeth a'n canlyniadau](#) a nodir yn ein [Cynllun Strategol 5 mlynedd](#). Rydyn wedi dechrau gweithio gyda phobl ar ddatblygu cynllun strategol newydd. Gallwch ddod o hyd i ragor o wybodaeth am y datblygiadau hyn ar ein [gwefan](#).

Fe welwch fwy am ba gamau y byddwn ni'n eu cymryd, am ein cyllideb a sut y bydd cynnydd ar ein Cynllun Busnes yn cael ei fesur yn yr adrannau canlynol. Mae'r adrannau hyn wedi'u nodi o dan ein 8 canlyniad fel y nodir yn ein cynllun strategol 5 mlynedd. Rydyn wedi cynnwys enghreifftiau o'n mesurau cynllun strategol a'n data sydd gennym o'r blynyddoedd diwethaf. Rydyn hefyd wedi gwneud cyfeiriadau at ein blaenoriaethau Llythyr Cylch Gorchwyl yn yr adrannau hyn. Rydyn yn adrodd ar y newidiadau a'r tueddiadau yn y mesurau cenedlaethol hyn fel rhan o'n hadroddiad effaith blynyddol.

Rydyn hefyd wedi cynnwys ein gweithgareddau allweddol a byddwn yn adrodd ar ein cynnydd bob chwarter.

Fframwaith ein Cynllun Busnes: 2025/27

Gwell llesiant i'r gweithlu gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar

Mae llesiant y gweithlu yn ffocws allweddol i ni ac mae'n brif thema yn strategaeth y [gweithlu ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol](#).

Rydyn am i'r gweithlu deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u cefnogi ble bynnag y maent yn gweithio, fel eu bod yn eu tro yn cefnogi lles y bobl yn eu gofal. Mae gweithio gyda sefydliadau cenedlaethol, cyflogwyr a rhanddeiliaid yn ganolog i'r gwaith hwn. Er mwyn cyflawni'r canlyniadau gorau i bobl sy'n arwain, yn datblygu ac yn darparu gofal cymdeithasol, rydym yn dibynnu ar gydweithrediad cryf, cyson a phwrpasol gyda phartneriaid ledled Cymru. Rydym yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol i ystyried a yw ein partneriaid allanol yn cefnogi newid cadarnhaol:

Arolwg y Gweithlu ¹	2023/24 (Sylyfaenol)	2024/25	2025/26	Uchelgais tueddiadau 2025-27
% y gweithlu yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan gydweithwyr	78%	79%	81%	Cynnal a chadw
% a gefnogir gan reolwyr	76%	70%	73%	Cynyddu
% y gweithlu yn datgan bod eu morâl yn dda	65%	77%	83%	Cynyddu
% y gweithlu yn dweud eu bod yn cael trafferth diffodd pan fyddant yn gadael y gwaith	63%	57%	54%	Lleihau
% y gweithlu awgrymodd fod ganddynt ddigon o gefnogaeth i ddelio â straen	31%	41%	44%	Cynyddu
% y gweithlu awgrymodd eu bod wedi mynychu gwaith o leiaf ddwywaith yn y flwyddyn ddiwethaf er gwaethaf eu bod yn sâl	-	52%	46%	Lleihau

Byddwn ni'n:

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Datblygu mentrau i gefnogi a gwella llesiant y gweithlu megis

- cynyddu ymwybyddiaeth o'n [hadnoddau lles ar-lein](#)

¹ Mae data'r arolwg gweithlu yn ymwneud â'r gweithlu gofal cymdeithasol a gwaith cymdeithasol ac nid yw'n cwmpasu'r sector blynyddoedd cynnar a gofal plant.

- parhau i ddatblygu a gwella'r [Fframwaith Iechyd a Lles](#) ac adnoddau ategol
- cynnal a gwerthuso o leiaf 3 sesiwn wybodaeth ac ymwybyddiaeth y flwyddyn sy'n cefnogi lles pobl sy'n gweithio yn y sector
- meithrin a gwerthuso ein rhwydweithiau lles a'n cymuned ymarfer i sicrhau eu bod yn darparu rhannu, dysgu a chefnogaeth effeithiol
- nodi a phrofi neu rannu dulliau newydd ac arloesol i gefnogi llesiant y gweithlu

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Parhau, gyda sefydliadau arweiniol, i gefnogi'r uchelgais ar gyfer cyflawni gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol ymgysylltiedig, wedi'i ysgogi a'i werthfawrogi fel ein bod

- datblygu a chyhoeddi Cynllun Cyflawni Strategaeth y Gweithlu ar gyfer 2027–2030, wedi'i lywio gan ymchwil, data ac ymgysylltu â rhanddeiliaid ledled Cymru erbyn mis Mawrth 2027
- cyhoeddi adroddiad canol blwyddyn ac adroddiad blynyddol ar gynnydd cynllun cyflawni strategaeth y gweithlu
- cynnull Grŵp Gweithredu Strategol Cynllun Cyflawni'r Gweithlu Gofal Cymdeithasol ar sail chwarterol
- cyhoeddi adroddiad blynyddol 2025/26 yn amlinellu'r cynnydd a wnaed yn erbyn cynlluniau datblygu'r gweithlu sy'n gysylltiedig â'r Strategaeth Gweithlu

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Gweithio gyda rhanddeiliaid eraill, cefnogi gweithwyr rhyngwladol yn y sector gofal cymdeithasol, trwy ddarparu gwybodaeth i gyflogwyr fel

- adnoddau ac enghreifftiau o arfer gorau i gefnogi gweithwyr rhyngwladol
- cynnal a gwerthuso o leiaf 2 sesiwn i gyflogwyr ar bynciau sy'n canolbwyntio ar weithwyr rhyngwladol
- adnewyddu ein gwefan erbyn mis Medi i gynnig lle i gyflogwyr gael gafael ar wybodaeth a chyngor.
- parhau i wella ein data trwy addasiadau i'n ffurflenni cais ac adnewyddu Cofrestr, yn ogystal â chasglu gwybodaeth am nawdd ymhlith darparwyr trwy ymarfer casglu data 2025.

Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n cael ei gydnabod a'i werthfawrogi'n fawr

Mae ein gweithlu gofal cymdeithasol a'n blynyddoedd cynnar yn haeddu cydnabyddiaeth a gwobr deg sy'n adlewyrchu'r rhan hanfodol y maent yn ei chwarae yn lles pobl a chymunedau. Byddwn ni'n parhau i gynnal goruchwyliaeth o anghenion y sector ac yn ystyried y gwahanol gefnogaeth a datblygiad sydd eu hangen i wella dull system gyfan. Rydyn yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol i ddeall a yw ein gwaith ni, a phartneriaid allanol, yn cefnogi newid cadarnhaol:

Arolwg Omnibws²	2022/23	2024/25	2025/26	Uchelgais tueddiadau 2025-27
% y bobl sydd â barn uwch o bobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol nag y gwnaethant dair blynedd yn ôl	22%	32%	32%	Monitro
% o bobl sydd â barn uwch o bobl sy'n gweithio yn y blynyddoedd cynnar nag y gwnaethant dair blynedd yn ôl	-	24%	24%	Monitro
% o bobl o'r farn y dylai pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol dderbyn cyflog a budd-daliadau tebyg i bobl sy'n gweithio yn y GIG	78%	-	74%	Monitro
Arolwg y Gweithlu	2023/24	2024/25	2025/26	Uchelgais tueddiadau 2025-7
% o'r gweithlu yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan y bobl maen nhw'n eu cefnogi	76%	80%	81%	Cynyddu
% o'r gweithlu sy'n teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan y cyhoedd	44%	51%	50%	Cynyddu
% o'r gweithlu yn fodlon â'u telerau ac amodau	60%	68%	69%	Cynyddu
% o'r gweithlu yn anfodlon â'u cyflog	57%	46%	42%	Lleihau

² O'r 100% o bobl a gwblhaodd arolwg Omnibus, roedd eu 'amlygiad i ofal cymdeithasol' fel a ganlyn – yn cynnwys gweithio mewn gofal cymdeithasol (84%); gwirfoddoli mewn gofal cymdeithasol (86%); Yn arfer gweithio ym maes gofal cymdeithasol (73%); Yn derbyn gofal cymdeithasol (81%); Gofalu am rywun; yn adnabod rhywun sy'n derbyn gofal cymdeithasol (77%)

% o'r gweithlu yn fodlon â'u cyflog	27%	35%	38%	Cynyddu
-------------------------------------	-----	-----	-----	---------

Byddwn ni'n:

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Darparu arweinyddiaeth genedlaethol i ddylanwadu ar ofal cymdeithasol a pholisi blynyddoedd cynnar, darparu gwasanaethau a gwella wrth ddarparu gofal a chymorth sy'n canolbwyntio ar y person fel

- gweithio mewn partneriaeth trwy rwydweithiau a rhanddeiliaid allweddol i gefnogi, dylanwadu a llywio gofal cymdeithasol perthnasol a datblygiadau blynyddoedd cynnar.
- cynnal ac adrodd ar arolygon canfyddiad bob dwy flynedd
- ymateb yn weithredol i 100% o ymgynghoriadau lle gallwn ddarparu tystiolaeth o safon

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Rhannwch arfer da gydag eraill a hyrwyddo gwaith y sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar, gan gynnwys

- cynllunio, cyflwyno a gwerthuso Gwobrau 2026 (a chynnal sgôr gwerthuso o 90%), rhannu arfer da y rhai a gyrhaeddodd y rownd derfynol ac adolygu'n drylwyr ein dull o wobrau yn y dyfodol
- parhau i hyrwyddo'r Gymraeg drwy'r Wobr Gofalu yn y Gymraeg flynyddol, gan gynyddu nifer yr enwebeion a'r bobl sy'n pleidleisio
- Mae ein gwaith wedi'i nodi yn ein Canlyniadau Ymarfer ac Arloesi sy'n seiliedig ar gryfderau ar dudalennau 28 - 31

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Datblygu gwasanaeth i gefnogi cyflogwyr sy'n golygu

- cytuno a gweithio i strategaeth cymorth cyflogwyr ddiwygiedig a chynllun gweithredu cysylltiedig
- cyflwyno a gwerthuso o leiaf dri digwyddiad cyflogwr y flwyddyn
- cynhyrchu adroddiadau chwarterol ar adborth cyflogwyr i lywio sut y gallwn wella ein gwasanaethau a'n cefnogaeth
- cwmpasu a datblygu un pwynt cyswllt i gyflogwyr drwy ein gwefan
- cynnull a gwerthuso digwyddiadau dysgu yn flynyddol ar gyfer cymuned yr Unigolion Cyfrifol

Datblygu ymhellach y fframwaith cyflog a dilyniant Fforwm Gwaith Teg Gofal Cymdeithasol drwy

- parhau i fod yn aelodau gweithgar o Fforwm Gwaith Teg Gofal Cymdeithasol Llywodraeth Cymru
- arwain datblygiadau pellach ar y fframwaith cyflog a dilyniant drafft a ddatblygwyd gan y Fforwm Gwaith Teg Gofal Cymdeithasol fel bod fframwaith dilyniant gwirfoddol y cytunwyd arno yn cael ei gyhoeddi erbyn Mawrth 2026.
- cefnogi paratodau'r sector ar gyfer y Cytundebau Cyflog Teg mewn gofal cymdeithasol, yn dilyn Bil Hawliau Cyflogaeth y DU.

Gwasanaethau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n denu, recriwtio a chadw pobl

Rydyn eisoes yn profi prinder mewn llawer o alwedigaethau ar draws sawl gwasanaeth a lleoliad gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar. Mae angen i ni gynyddu ein hymdrechion yn y ffordd yr ydyn yn marchnata a hyrwyddo'r amrywiaeth a'r nifer o gyfleoedd sydd ar gael. Rydyn am i ofal cymdeithasol, blynyddoedd cynnar a gofal plant gael eu sefydlu'n dda fel brand cryf ac adnabyddadwy a'r sector o ddewis i'n gweithlu yn y dyfodol. Rydyn yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol i olrhain a yw ein gwaith a'n partneriaid allanol yn cefnogi newid cadarnhaol:

Strategaeth y Gweithlu	2022	2023	2024	Uchelgais tueddiadau 2025-7
% y swyddi gwag fel cyfran o'r sector	9%	6%	6%	Cynnal a chadw
% y cyflogwyr sy'n nodi heriau o ran argaeledd staff	-	71%	-	Lleihau
Arolwg Canfyddiad WeCare Cymru	2022	2024		
% y bobl sy'n cael eu denu i weithio ym maes gofal cymdeithasol	24%	25%		Cynyddu
% y bobl sy'n cael eu denu i weithio ym maes gofal cymdeithasol plant	24%	26%		Cynyddu
% y bobl sy'n cael eu denu i weithio yn y blynyddoedd cynnar a gofal plant	32%	29%		Cynnal tua 30%
Cyrhaeddiad yr ymgyrch	2023			
% o'r boblogaeth y mae'r ymgyrchoedd teledu yn eu cyrraedd	46%			Cynnal a chadw
Arolwg y Gweithlu	2023/24	2024/25	2025/26	
% dechreuodd weithio ym maes gofal cymdeithasol oherwydd eu bod eisiau swydd a fyddai'n gwneud gwahaniaeth i fywydau pobl	63%	69%	50%	Data cyd-destun
Cafodd % wybod am weithio ym maes gofal cymdeithasol drwy ffrindiau a theulu sy'n gweithio yn y sector	48%	48%	49%	Data cyd-destun
% yn anelu at adael y sector	26%	25%	20%	Lleihau

Byddwn ni'n:

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Codi ymwybyddiaeth o ofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar a chwarae rolau drwy ymgyrchoedd cenedlaethol

- cynnal ymgyrch bob amser ar gyfer Gofalwn Cymru i hyrwyddo gofal cymdeithasol, gofal plant, chwarae a blynyddoedd cynnar
- cynyddu pobl yn ymweld â gwefan [Gofalwn Cymru](#) ac yn defnyddio'r adnoddau
- cynyddu nifer y swyddi a hysbysebion a nifer y bobl sy'n cysylltu'r hysbysebion â'r porth swyddi ar-lein i ddangos sut mae'r wefan hon yn cefnogi newid cadarnhaol
- trwy waith y Cysylltydd Gyrfa Gofal Rhanbarthol sicrhau bod gwaith lleol, rhanbarthol a chenedlaethol yn cael ei alinio'n llawn

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Datblygu a darparu adnoddau dysgu a rhaglenni hyfforddi i gefnogi pobl i mewn i'r gweithlu gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar, gan gynnwys

- parhau i ddarparu rhaglenni gofal cymdeithasol cyn cyflogaeth yn effeithiol, gan gynnwys cefnogaeth ar gyfer darparu a datblygu lleol
- cynyddu nifer blynyddol yr unigolion sy'n cwblhau'r rhaglenni Cyflwyniad i Ofal Plant
- parhau i ddatblygu a darparu cymorth i weithwyr gofal cymdeithasol presennol ac yn y dyfodol, gan gynnwys cymorth cyn-gyflogaeth.
- cefnogi datblygiad a llunio'r academiâu gofal cymdeithasol cenedlaethol yn lleol ac uchelgais Llywodraeth Cymru ar gyfer ymagwedd genedlaethol at y cymorth hwn.

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Datblygu fframwaith sy'n cefnogi sefydliadau i wella cadw trwy

- fframwaith gydag offer, adnoddau a chanllawiau hysbys i gefnogi cadw staff effeithiol mewn gofal cymdeithasol
- cynnal profion defnyddwyr o'r fframwaith cadw cyn ei lansio erbyn mis Mawrth 2027
- datblygu adnoddau, offer a chanllawiau ychwanegol sy'n gwasanaethu i lenwi'r bylchau a nodwyd i gwblhau'r fframwaith

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Darparu cymorth ariannol i fyfyrwyr gwaith cymdeithasol i'w cefnogi yn eu hastudiaethau trwy lwybrau cyllido fel

- darparu bwrsariaeth i fyfyrwyr cymwys i'w helpu gyda chostau eu hastudiaethau
- darparu cymorth a chynghor i bob myfyriwr bwrsariaeth

- darparu lwfans ariannol i fyfyrwyr gwaith cymdeithasol cymwys sy'n ymgymryd â Chyfleoedd Dysgu Ymarfer (PLOs), gan gynnwys cymorth ar gyfer costau sy'n gysylltiedig â lleoliad.
- darparu cyllid i awdurdodau lleol i gynllunio, cydlynu a darparu Cyfleoedd Dysgu Ymarfer o ansawdd uchel i fyfyrwyr gwaith cymdeithasol.
- darparu cymorth ariannol i ddarparwyr cyrsiau er mwyn sicrhau cyfranogiad ystyrlon pobl â phrofiad byw a gofalwyr wrth ddylunio, cyflwyno ac asesu rhaglenni gwaith cymdeithasol cymwys.

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Rhoi grant cenedlaethol sy'n darparu cyfleoedd hyfforddi a datblygu i bobl sy'n cael eu cyflogi mewn gofal cymdeithasol (SCWWDP) sy'n cynnwys

- cyhoeddi grant cenedlaethol sy'n bodloni'r gofynion cylchlythyr blynyddol ac sy'n cwmpasu pob ardal awdurdod lleol a'r sector ehangach yng Nghymru
- cynhyrchu adroddiad blynyddol i fonitro'r grant sy'n syntheseiddio, crynhoi a churadu data a thystiolaeth

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Adeiladu a meithrin arfer proffesiynol Gwaith Cymdeithasol rhagorol fel

- cefnogi cadw gweithwyr cymdeithasol trwy ddatblygu tudalennau gwe Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP) a llwybr gyfa sydd wedi'u lansio yn Hydref 2026.
- adolygu'r trefniadau cyfredol ar gyfer gweithwyr cymdeithasol yn eu tair blynedd gyntaf o ymarfer, gan ymgorffori dysgu o'r adolygiad o addysg gwaith cymdeithasol, a chytuno ar ffordd arfaethedig ymlaen erbyn Ebrill 2027.
- adnewyddu Cynllun Datblygu'r Gweithlu Gwaith Cymdeithasol i'w lansio yn Hydref 2026/27.
- datblygu a chyhoeddi canllawiau mentora, i'w lansio ochr yn ochr â'r Cynllun Gweithlu Gwaith Cymdeithasol.
- cynllunio a chyflwyno Wythnos Gwaith Cymdeithasol yn flynyddol.
- cynnull a rheoli'r Rhwydwaith Dyfodol Gwaith Cymdeithasol.
- adolygu, cynllunio a diweddarau'r Grŵp Rhanddeiliaid Proffesiwn Gwaith Cymdeithasol.

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cefnogi gwella cynllunio'r gweithlu ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol ledled Cymru, gan gynnwys

- adroddiad ar ganfyddiadau'r ymarfer cwmpasu i ddatblygu cynlluniau gweithredu i gefnogi'r gwaith o gynllunio gweithlu ym mhob Awdurdod Lleol (LCG Datblygu a chyflwyno rhaglen o gymorth sy'n galluogi darparwyr gofal cymdeithasol i ddatblygu cynlluniau gweithlu cadarn sy'n gwella recriwtio, cadw a lles y gweithlu yn y tymor uniongyrchol ac yn y tymor hwy)
- cynnull a rheoli rhwydwaith cynllunio gweithlu gofal cymdeithasol cenedlaethol ledled Cymru
- cynhyrchu adnoddau cynllunio'r gweithlu y gellir eu hymgorffori mewn hyfforddiant sefydlu, datblygu arweinyddiaeth, a chynllunio'r gweithlu.
- datblygu modiwlau dysgu wedi'u teilwra ar gyfer anghenion cynllunio gweithlu gofal cymdeithasol.

Gweithlu gofal cymdeithasol cofrestredig sydd â hyder y cyhoedd

Rydyn yn diogelu'r cyhoedd trwy wneud yn siŵr bod y gweithlu rheoledig wedi'i gofrestru ac yn addas i ymarfer. Gall pobl sy'n dibynnu ar ofal a chymorth fod yn sicr bod gweithiwr cofrestredig yn gymwys iawn ac wedi cytuno i fodloni'r safonau proffesiynol yr ydym wedi'u gosod ar gyfer y sector. Rydym yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol i olrhain a yw ein gwaith a'n partneriaid allanol yn cefnogi newid cadarnhaol:

Arolwg Omnibws	2023/24	2024/25	Uchelgais tueddiadau 2025-7
% o bobl sydd â hyder mewn pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol	72%	73%	Cynyddu
% o bobl yn gwybod sut beth fyddai safon dderbyniol o ofal	82%	86%	Cynyddu
% y bobl sy'n meddwl bod gweithwyr gofal cymdeithasol a gweithwyr cymdeithasol yn cael eu rheoleiddio	63%	55%	Cynyddu
% o bobl a fyddai'n gwybod sut i roi gwybod am weithiwr gofal cymdeithasol yr amheuir nad yw'n gweithio i'r safonau a ddisgwylir ganddynt	29%	32%	Cynyddu
% y bobl sy'n credu bod gweithwyr gofal plant a blynyddoedd cynnar yn cael eu rheoleiddio	70%	66%	Monitro
% y bobl sy'n gwybod beth yw safon dderbyniol o ofal plant	83%	84%	Monitro
% y bobl sy'n cytuno y dylai pobl gael gofal yn Gymraeg (os mai dyna'r iaith ddewis nhw)	67%	73%	Monitro

Byddwn ni'n:

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cynnal y Gofrestr gweithlu proffesiynol o weithwyr gofal cymdeithasol gan

- cynnal y gofrestr o weithwyr gofal cymdeithasol, prosesu pob cais o fewn 28 diwrnod, gyda dim mwy na 3% o'r Gofrestr yn geisiadau heb eu talu ar unrhyw adeg.
- cofrestru grwpiau newydd yn benodol gweithwyr Ysgolion Arbennig Preswyl, yn unol â'r amserlenni a nodir gan Lywodraeth Cymru a deddfwriaeth.

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Darparu proses Addasrwydd i Ymarfer effeithiol sy'n golygu

- cynnal ymchwiliadau i honiadau yn erbyn gweithwyr gofal cymdeithasol, monitro ac adrodd ar nifer yr achosion sydd wedi'u hagor fel % o'r Gofrestr.
- ymgymryd ag ymchwiliadau a gwaredu mewn modd amserol, gydag 80% o'r holl achosion yn cael eu cwblhau o fewn 18 mis, ac 85% o achosion o'r fath yn cael eu cwblhau lle nad yw Gofal Cymdeithasol Cymru yn aros am weithredoedd rheoleiddiwr neu gorff cyhoeddus arall.
- cynnal holl wrandawiadau panel rheoleiddio yn unol â'r Rheolau
- adrodd a dysgu o unrhyw apelïadau a wneir i'r Tribiwnlys Safonau Gofal
- parhau i ddarparu cymorth lles i bobl gofrestrdig sy'n cael ein proses addasrwydd i ymarfer, yn ogystal â'r rhai sy'n ymgysylltu fel tystion neu'r rhai sy'n codi pryderon

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cyhoeddi Codau Ymarfer a datblygu canllawiau ymarfer

- yn dilyn yr ymgynghoriad ar y Codau Ymarfer, byddwn ni'n cyhoeddi ac yn hyrwyddo'r Codau Ymarfer diwygiedig trwy amrywiaeth o sianeli a fydd yn gwella ymwybyddiaeth ymhlith gweithwyr gofal cymdeithasol, unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau gofal a chymorth a'u gofawyr fel ei gilydd. Byddwn yn defnyddio'r cyfle hwn i godi ymwybyddiaeth ehangach o'r fframwaith rheoleiddio ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol a'r safonau y mae'n rhaid iddynt gadw atynt.
- datblygu, cyhoeddi a hyrwyddo adnoddau canllaw ymarfer ar gyfer y sector

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Adolygu a gwella sut rydyn yn rheoleiddio sy'n cynnwys, fel enghreifftiau

- cyflawni'r holl gerrig milltir o fewn cynllun y prosiect Addasrwydd i Ymarfer
- ystyried dull newydd o oruchwylio ac adolygu aelodau'r panel
- adolygu ein rheolau rheoleiddio i sicrhau eu bod yn adlewyrchu datblygiadau deddfwriaethol a newidiadau i arferion
- cwblhau'r archwiliad o'r holl brosesau rheoleiddio

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Gwella ein gwasanaeth cofrestru drwy

- gofynion cynyddol i gefnogi'r rhaglen trawsnewid cofrestru fel y gellir dechrau gwireddu manteision a nodwyd o fewn y cynllun rhaglen yn 2026/27. Mae hyn yn cynnwys:
 - cyflwyno gwelliannau i'r broses cyn ymgeisio ar gyfer cofrestru
 - diweddarau canllawiau ar ein gwefan ar y broses gofrestru ac adnewyddu ar gyfer gweithwyr, cymeradwywyr a chyflogwyr

- datblygu a lansio cais cofrestru ar-lein newydd ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol
- dechrau gweithio ar y newidiadau sydd eu hangen i foderneiddio'r broses ymgeisio ar gyfer rheolwyr gofal cymdeithasol

Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sydd â chymwysterau, gwybodus a medrus gyda'r gwerthoedd, yr ymddygiad a'r arfer cywir

Er mwyn bodloni gofynion presennol ac yn y dyfodol, mae angen dysgu a datblygiad o ansawdd uchel ar y gweithlu i roi'r wybodaeth, y sgiliau, y ddealltwriaeth a'r dull cywir iddynt i ddarparu gofal a chymorth o ansawdd da yn y sectorau gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar. Rydyn yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol i olrhain a yw ein gwaith a'n partneriaid allanol yn cefnogi newid cadarnhaol:

Arolwg Omnibws	2023/24	2024/25	2025/26	Uchelgais tueddiadau 2025-27
% o bobl yn credu bod gweithwyr gofal preswyl bob amser yn fedrus ac yn broffesiynol yn y gwaith maen nhw'n ei wneud	67%	65%	-	Cynyddu
% o bobl yn credu bod gweithwyr gofal cartref bob amser yn fedrus ac yn broffesiynol yn y gwaith maen nhw'n ei wneud	65%	62%	-	Cynyddu
% o bobl yn credu bod gweithwyr blynyddoedd cynnar a gofal plant bob amser yn fedrus ac yn broffesiynol yn y gwaith maen nhw'n ei wneud	69%	67%	-	Cynyddu
Arolwg o'r gweithlu	23/24	24/25	2025/26	Uchelgais tueddiadau 2025-7
% o'r gweithlu sy'n dweud eu bod yn cael yr hyfforddiant cywir i wneud eu gwaith yn dda	79%	87%	86%	Cynnal a chadw
% o'r gweithlu sydd angen mwy o hyfforddiant i ddatblygu eu gyrfa	47%	47%	47%	Data cyd-destun
% o'r gweithlu a ddywedodd nad oedd ganddynt unrhyw broblemau wrth gael mynediad at hyfforddiant sy'n gysylltiedig â gwaith	65%	65%	66%	Cynyddu
% yn dweud eu bod yn gallu siarad o leiaf rhywfaint o Gymraeg	45%	40%	40%	Cynyddu

Byddwn ni'n:

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Darparu sicrwydd ar ansawdd rhaglenni Gwaith Cymdeithasol yng Nghymru fel

- cwblhau ac adrodd i'r Bwrdd, drwy'r Pwyllgor Rheoleiddio a Safonau, ar fonitro blynyddol o raglenni addysg perthnasol. Bydd yr adroddiad yn darparu gwybodaeth am weithgarwch sicrhau ansawdd ar gyfer y cyfnod hwn yn ogystal ag unrhyw adolygiadau thematig.
- gweithio gyda'r sector ar opsiynau ar fodolau addysg gwaith cymdeithasol ar ôl cwblhau'r adolygiad allanol.

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cefnogi datblygu, cyflwyno a gweithredu cymwysterau, dysgu parhaus a fframweithiau ar gyfer y sector gofal cymdeithasol trwy enghreifftiau o'r canlynol

- darparu adroddiad blynyddol ar y rhaglen waith ynghylch cymwysterau, safonau ac asesiad
- ymgynnull a gwerthuso grwpiau a rhwydweithiau i ddod â phobl i weithio gyda'i gilydd ac i fynd i'r afael â materion cyffredin
- gweithredu'r broses Asesu Cywerthedd Cymwysterau (QEA) ar gyfer derbyn cymwysterau nad ydynt ar y Fframwaith Cymwysterau ac adrodd ar lefelau gweithgaredd a chanlyniadau bob chwarter
- hyrwyddo a chefnogi'r gwaith o weithredu'r brentisiaeth Ymarferwyr Gwasanaethau Cymdeithasol, er mwyn cefnogi cynnydd mewn prentisiaid
- hyrwyddo adnoddau i gefnogi'r fframwaith cymhwysedd Cyngor Cymorth Gwybodaeth (IAA).
- hyrwyddo a monitro'r defnydd o adnoddau cenedlaethol ar gyfer Cymwysterau Sgiliau Hanfodol
- gweithio gyda'n phartneriaid Awdurdod Cymwysterau'r Alban a Sgiliau ar gyfer Gofal a Datblygu i adolygu, diweddarau a chyhoeddi Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol
- cynllunio, cyflwyno a gwerthuso hyfforddiant a digwyddiadau ar gyfer gofal cymdeithasol, gan gynnwys ar Fframwaith Sefydlu Cymru Gyfan a'r Llwybr Asesu Cyflogwyr

Cefnogi datblygu, cyflwyno a gweithredu cymwysterau, dysgu parhaus a fframweithiau ar gyfer y sector blynyddoedd cynnar trwy enghreifftiau o'r canlynol

- map Blynyddoedd cynnar a gofal plant HEI L4 i raddau EYPS
- dylunio, datblygu, cyflwyno a chefnogi gweithredu sefydlu Rheolwyr Blynyddoedd Cynnar
- cynhyrchu a hyrwyddo adnoddau i gefnogi dysgu parhaus ar gyfer y sector blynyddoedd cynnar

Hyrwyddo a chefnogi prentisiaethau gan gynnwys

- hyrwyddo cyfleoedd prentisiaethau ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant gan gynnwys cymryd rhan yn yr wythnos brentisiaethau a'i gwerthuso
- gwneud adolygiad ysgafn o fframweithiau prentisiaethau ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol a Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant, yn 2025
- cyfrannu at adolygiad fframwaith prentisiaethau MEDR (y Comisiwn Addysg ac Ymchwil Trydyddol) ar gyfer Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant
- gweithredu fel sefydliad ardystio ar gyfer Ardystio Prentisiaethau Cymru (CCC) ar ran Llywodraeth Cymru, ar gyfer fframweithiau prentisiaethau iechyd a gofal cymdeithasol a gofal plant, chwarae, dysgu a datblygu - lefelau 2, 3, 4 a 5. Bydd 100% o dystysgrifau yn cael eu cyhoeddi o fewn amserlenni a byddwn yn adrodd ar niferoedd a gyhoeddir bob chwarter.

Rhannu arfer da a chefnogi datblygiad proffesiynol parhaus mewn Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant gan gynnwys

- cynnal wythnos o ddigwyddiadau dysgu ym mis Tachwedd i ddathlu'r sectorau Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant
- cyflwyno cynhadledd Blynyddoedd Cynnar ym mis Tachwedd i gefnogi datblygiad proffesiynol parhaus
- datblygu a rhedeg 7 canolfan gofal plant, chwarae a blynyddoedd cynnar rhanbarthol
- cyflwyno digwyddiadau arweinyddiaeth a rheoli i'r sector blynyddoedd cynnar a gofal plant
- dylunio a datblygu offer/adnoddau i gryfhau arweinyddiaeth a rheolaeth yn y sector EYCC
- treialu'r rhaglen Darpar Reolwyr ar gyfer 20 o reolwyr blynyddoedd cynnar a gofal plant presennol ac yn y dyfodol dros y 2 flynedd nesaf

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cefnogi'r Gymraeg mewn gofal cymdeithasol a gwasanaethau blynyddoedd cynnar fel

- dangos arweinyddiaeth weithredol a phartneriaeth yn gweithio i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r ymrwymiad strategol a nodir yn Mwy na Geiriau
- parhau i gynnis cynnig cymorth i gyflogwyr wedi'i dargedu, gan weithio gyda darparwyr i'w helpu i ddeall anghenion Cymraeg eu gweithlu a chefnogi cynllunio'r gweithlu

- edrych ar sut y gallwn gyflwyno'r Fframwaith Cyfeirio Ewropeaidd Cyffredin ar gyfer leithoedd (CEFR) o fewn ein gwasanaethau i ddeall galluedd iaith y sector.
- cefnogi gweithwyr gofal cymdeithasol i ddefnyddio a gwella eu sgiliau Cymraeg drwy gynnig amrywiol o hyfforddiant a chymorth
- hyrwyddo pwysigrwydd y Gymraeg yn y sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar a gofal plant drwy ddigwyddiadau a'n cynnig Cymraeg a gwerthuso'r defnydd
- defnyddio data lle mae ar gael i ddeall mwy am weithwyr rhyngwladol a'u hanghenion Cymraeg. Ymgysylltu â chyflogwyr sy'n cyflogi gweithwyr o'r tu allan i'r DU i asesu a deall anghenion hyfforddi Cymraeg.
- datblygu a hyrwyddo llwybrau dysgu Cymraeg ar gyfer gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant
- cynyddu nifer y bobl yng nghymunedau ymarfer dysgu'r Gymraeg

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Gyda Gwella Addysg Iechyd Cymru, datblygu a chyflwyno'r cynllun gweithlu iechyd meddwl ar draws iechyd a gofal cymdeithasol i

- parhau i gefnogi a chryfhau'r gymuned ar gyfer arweinwyr Proffesiynol Iechyd Meddwl Cymeradwy
- cynllunio, cyflwyno a gwerthuso digwyddiadau hyfforddi y cytunwyd arnynt i wella gwybodaeth a gallu rheolwyr tîm iechyd meddwl
- darparu arweiniad ac adnoddau i gefnogi Awdurdodau Lleol i hyfforddi Ymarferwyr Iechyd Meddwl Oedolion

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Dylunio, datblygu a chefnogi gweithredu offer, dulliau ac adnoddau Diogelu presennol a newydd fel

- parhau i hyrwyddo a monitro defnydd o'r adnoddau hyfforddi diogelu
- gweithio gyda'n phartneriaid, gan gynnwys y Byrddau Diogelu Cenedlaethol a Rhanbarthol lle bo hynny'n briodol, gan gynnwys gwersi a ddysgwyd o adolygiadau ymarfer.
- gweithio gyda'r Bwrdd Prosiect Gweithdrefnau Diogelu Cymru i'w cynorthwyo i ddylunio a darparu hyfforddiant cenedlaethol Adran 5 a darparu a hwyluso hyfforddiant penodol i Swyddogion Dynodedig Awdurdodau Lleol/Swyddog Diogelu Dynodedig.

Darparu arweinyddiaeth genedlaethol wrth gefnogi'r sector i fod yn wrth wahaniaethol a chefnogi Llywodraeth Cymru yn ei huchelgeisiau cydraddoldeb megis

- datblygu, hyrwyddo a gwerthuso a gwella adnoddau e-ddysgu Gwrth-Hiliol digidol a chefnogi arferion gwrth-hiliol yn y sector
- hyrwyddo e-ddysgu Llywodraeth Cymru ar gaethwasiaeth fodern yn y sector gofal cymdeithasol a'r sector blynyddoedd cynnar a gofal plant
- cefnogi a hyrwyddo digwyddiadau fel cynghreiriad clir ac eiriolwr dros Gymru sy'n gwrth wahaniaethu
- casglu data ar gyfer Safonau Cydraddoldeb y Gweithlu
- gweithio gyda'n phartneriaid i gyflawni camau gweithredu o fewn y cynllun gweithredu LGBTQ+, lle mae adnoddau'n caniatáu, ac i barhau i gefnogi uchelgeisiau cyffredinol y cynllun hwnnw ar draws ein gwaith
- datblygu ein hymateb i gynllun gweithredu Hawl Pobl Anabl Llywodraeth Cymru a'r cod niwroamrywiaeth
- hyrwyddo a chefnogi arweinwyr mewn gofal cymdeithasol i ddefnyddio'r e-ddysgu HIV a ddatblygwyd gydag Ymddiriedolaeth Terrence Higgins.

Gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n ymgorffori ac yn darparu dulliau sy'n seiliedig ar gryfderau o ofal a chymorth

Mae rhoi'r person a'i anghenion wrth wraidd ei ofal a rhoi llais iddynt a rheolaeth dros y canlyniadau sy'n eu helpu i gyflawni llesiant yn egwyddor allweddol Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Pobl yw'r arbenigwyr yn eu bywydau eu hunain a thrwy weithio gyda gweithwyr proffesiynol, maen nhw'n y sefyllfa orau i ddweud wrthym beth fydd yn helpu eu lles. Byddwn ni yn parhau i fod yn arweinydd strategol o ran gwella gofal cymdeithasol yng Nghymru, gan gynnwys cefnogi gwaith y Swyddfa Genedlaethol dros Ofal a Chymorth. Rydyn yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol i olrhain a yw ein gwaith a'n partneriaid allanol yn cefnogi newid cadarnhaol:

Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol	2022/23³			Uchelgais tueddiadau 2025-27
% y bobl a dderbyniodd gefnogaeth ac a oedd yn teimlo bod yn rhan o benderfyniadau am eu gofal a'u cefnogaeth	84%			Cynyddu
% y bobl a dderbyniodd ofal a chymorth a gytunodd eu bod yn rheoli eu bywyd bob dydd cymaint ag y gallent fod	74%			Cynyddu
Arolwg o'r gweithlu	2023/24	2024/25	2025/26	
% eisiau rôl arwain yn y dyfodol	36%	47%	43%	Data cyd-destun
% yn credu ei bod hi'n bosibl iddynt ddod yn arweinydd	50%	60%	58%	Data cyd-destun
% yn ceisio cynnydd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf	-	37%	27%	Data cyd-destun
% yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan gydweithwyr	78%	79%	81%	Cynnal a chadw
% yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan y rheolwr	66%	70%	73%	Cynyddu
% yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan gydweithwyr	71%	80%	78%	Cynnal a chadw
% yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan y rheolwr	61%	70%	68%	Cynyddu

³ Fframwaith canlyniadau cenedlaethol y gwasanaethau cymdeithasol: adroddiad blynyddol 2024 [HTML] | LLYW.CYMRU

Byddwn ni'n:

Darparu rhaglenni datblygu arweinyddiaeth a fydd yn golygu ein bod

- adrodd a darparu adborth gwerthuso yn flynyddol ar raglenni arweinyddiaeth a rheoli – a defnyddio'r gwerthusiad i wella'r rhaglen yn barhaus
- codi ymwybyddiaeth a chefnogi pobl i ymgorffori egwyddorion arweinyddiaeth dosturiol, gan gynnwys cyflwyno a gwerthuso sesiynau Cyflwyniad i Arweinyddiaeth Dosturiol
- ymgorffori arweinyddiaeth dosturiol yn ein ffyrdd ein hunain o weithio
- parhau i gefnogi cymuned / rhwydwaith arweinyddiaeth dosturiol i ddysgu ac adeiladu ar sut rydyn yn cysylltu ag ymarfer a pharhau i ddarparu cymorth
- cefnogi amrywiaeth mewn arweinyddiaeth drwy dreialu a gwerthuso rhaglen i gefnogi pobl sy'n gweithio mewn gofal cymdeithasol o gefndir lleiafrifoedd ethnig i rolau rheoli ac arwain

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Darparu dulliau ac adnoddau i gefnogi diwylliannau cadarnhaol o fewn gofal cymdeithasol, gan gynnwys

- dylunio, datblygu, darparu a chefnogi gweithredu offer, dulliau ac adnoddau newydd i gefnogi diwylliannau cadarnhaol mewn partneriaeth ag Arolygiaeth Gofal Cymru
- dylunio dulliau o ymgorffori diwylliannau cadarnhaol ar gyfer profi mewn lleoliadau darparwyr gan gynnwys cymorth hyfforddi i ddarparwyr
- parhau i weithio gyda chwe darparwr gofal cymdeithasol i gymryd rhan mewn profi a gwerthuso dulliau posibl
- cynhyrchu adnoddau i gefnogi'r gwaith o weithredu'r prosiectau pilot 'profi a dysgu'

Datblygu hyder yn y sector ar arferion canlyniadau sy'n seiliedig ar gryfderau sy'n cynnwys

- cefnogi Awdurdodau Lleol i ddatblygu ac ymgorffori arferion sy'n seiliedig ar gryfderau
- rhedeg a gwerthuso rhwydwaith mentoriaid cenedlaethol i adlewyrchu a rhannu ymarfer
- darparu gweithdai a hyfforddiant i'r gweithlu gofal cymdeithasol weithio mewn ffyrdd sy'n seiliedig ar gryfder
- hyrwyddo ac ymwybyddiaeth o'n hadnoddau ymarfer seiliedig ar gryfder, gan gynnwys ein tudalennau gwe a'n modiwlau e-ddysgu

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cefnogi Trawsnewid Gwasanaethau Plant drwy waith fel

- datblygu cynllun datblygu'r gweithlu ar gyfer gofal plant preswyl

- trwy ymgyrchoedd WeCare Wales wedi'u targedu (a gyflwynir ym mis Chwefror bob blwyddyn i alinio â'r Diwrnod Cenedlaethol Plant mewn Gofal), hyrwyddo a chefnogi recriwtio a chadw'r gweithlu gofal plant preswyl
- diweddarau dangosfwrdd data ar y gweithlu i'w rannu â phartneriaid allweddol
- cynllunio a darparu cyfleoedd ac adnoddau dysgu i gefnogi datblygiad y gweithlu
- rheoli a gwerthuso cymuned ymarfer gaeedig i helpu awdurdodau lleol i archwilio, datblygu a gweithredu modelau newydd o ofal plant preswyl ochr yn ochr â digwyddiadau dysgu perthnasol i gefnogi'r sector

Ymarfer a pholisi gofal cymdeithasol sy'n cael ei ategu gan arloesoedd, ymchwil o ansawdd uchel, data a mathau eraill o dystiolaeth

Mae ein strategaeth [Ymlaen](#) yn sefydlu dull o ymchwil, arloesi a gwella sy'n canolbwyntio ar weithio ar y cyd. Bydd angen cydweithrediad cryf a chyson ar draws ystod eang o sefydliadau partner. Rydym yn arwain y strategaeth hon ac yn gweithio gyda'n phartneriaid i'w chyflawni. Drwy gydweithio agos ag Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru a'r gymuned ymchwil gofal cymdeithasol, ein nod yw hyrwyddo ac annog ymchwil o ansawdd uchel mewn ffordd dryloyw a chydweithredol. Yn ogystal, bydd cefnogaeth i arloesi yn parhau i gryfhau, yn enwedig drwy ein hymgysylltiad â'r fframwaith DiSC (Digidol mewn Gofal Cymdeithasol), dan arweiniad Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC). Rydyn ni yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol i olrhain a yw ein gwaith a'n partneriaid allanol yn cefnogi newid cadarnhaol:

Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol	2022/3			Uchelgais tueddiadau 2025-7
% y bobl a dderbyniodd ofal a chymorth a gytunodd ei fod wedi eu helpu i gael gwell ansawdd bywyd	77%			Cynyddu
% y bobl sy'n derbyn gofal a chymorth yn ei raddio fel rhagorol neu'n dda	80%			Cynyddu
Arolwg o'r gweithlu	2023/24	2024/25	2025/26	
% eisiau rôl arwain yn y dyfodol	36%	47%	43%	Data cyd-destun
% yn credu ei bod hi'n bosibl iddynt ddod yn arweinydd	50%	60%	58%	Data cyd-destun
% yn ceisio cynnydd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf	-	37%	27%	Data cyd-destun
% yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan gydweithwyr	78%	79%	81%	Cynnal a chadw
% yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan y rheolwr	66%	70%	73%	Cynyddu
% yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan gydweithwyr	71%	80%	78%	Cynnal a chadw
% yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi gan y rheolwr	61%	70%	68%	Cynyddu

Byddwn ni'n:

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cymryd camau ymlaen i bobl sy'n arwain, datblygu a darparu gofal cymdeithasol i deimlo'n hyderus, eu cefnogi a'u hysbrydoli i ddefnyddio tystiolaeth ac arloesoedd (Ymlaen)

- goruchwylio cyflawni Ymlaen, ein strategaeth ymchwil, arloesi a gwella:
 - ◊ parhau i ddatblygu ein dull myfyriol o lywodraethu Ymlaen
 - datblygu cynllun gweithredu gyda phartneriaid ar gyfer 2026/2027
 - gweithio gyda'n phartneriaid i gyflawni Ymlaen
- datblygu, cynnal a hyrwyddo'r [Grŵp Gwybodaeth](#) ymhellach a chynyddu nifer y defnyddwyr, defnyddwyr unigryw a golygfeydd tudalennau
- gweithio gyda'n phartneriaid i osod blaenoriaethau ar gyfer ymchwil, arloesi a gwella mewn gofal cymdeithasol
- archwilio gwahanol ffyrdd y gallwn weithio gydag awdurdodau lleol a darparwyr i wella effaith ein gwasanaethau ymchwil, arloesi a gwella

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cynnal [porth data](#) effeithiol i wneud gwell defnydd o ddata a thystiolaeth i wella gwasanaethau a chanlyniadau i bobl

- cynyddu nifer y defnyddwyr unigryw a'r ymweliadau â thudalennau i borth data gofal cymdeithasol cenedlaethol Cymru
- cynyddu'r ffynonellau data a'r amcanestyniadau sydd ar gael ar y porth
- sicrhau bod data gweithlu gofal cymdeithasol cynhwysfawr ac ystyrlon ar gael mewn gwahanol fformatau (gan gynnwys drwy Mewnwelediad i'r Gweithlu a chrynodebau data), gan dynnu o'r Gofrestr, ein harolwg gweithlu, data y gweithlu a gasglwn gan ddarparwyr ac awdurdodau lleol, a ffynonellau ymchwil eraill
- gweithio gydag Arolygiaeth Gofal Cymru i ddatblygu dull unedig o gasglu data gweithlu i'w lansio yn 2026/27

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Meithrin sgiliau a defnyddio gwybodaeth i wella ymarfer gan ddefnyddio tystiolaeth

- cynnull a gwerthuso digwyddiadau dysgu yn flynyddol ar gyfer y Gymuned Ymarfer Dystiolaeth
- parhau i gweithredu'r argymhellion a gytunwyd arnynt ar ein cynnig o gymorth i bobl sy'n datblygu cymunedau ymarfer
- dylunio, datblygu, cyflwyno a chefnogi gweithredu dulliau, offer, dulliau ac adnoddau DEEP, gan gynnwys cynnal 2 gwrs hyfforddi Catalydd bob blwyddyn

- gyda phartneriaid, archwilio ffyrdd o gefnogi rolau arweiniol tystiolaeth mewn awdurdodau lleol
- datblygu a chyflwyno cynnig mobileiddio gwybodaeth gydlynol
- hyrwyddo a gwerthuso'r adnodd sgiliau ymchwil, arloesi a gwella
- darparu cefnogaeth, hyfforddiant a chynghor ar sut y gall unigolion a sefydliadau wella'r broses o fesur ac adrodd ar eu heffaith a'u dysgu drwy ein cymorth 1:1 a'n hyfforddiant Gwerthuso 'Demystify', gyda dwy gyfres (5 sesiwn yr un) yn rhedeg bob blwyddyn, a 60 o fynychwyr ym mhob cyfres.

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Cynyddu gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau trwy gynhyrchu a chefnogi ymchwil gofal cymdeithasol

- gweithredu a hyrwyddo Fframwaith Cymorth ac Ymgysylltu Ymchwil ac adrodd bob chwarter ar y prosiectau ymchwil rydyn ni'n mynd i'w cefnogi
- datblygu, cyflwyno a gweithredu arolwg gweithlu blynyddol gydag o leiaf 5,000 o ymatebion bob blwyddyn
- Cynhyrchu 7 crynodeb o dystiolaeth o ansawdd uchel a 2 briffio cyfres Mewnwelediad i'r Gweithlu bob blwyddyn

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Arwain y dull strategol o ddata gofal cymdeithasol yng Nghymru, gan gynnwys (yn amodol ar gyllid gan y Rhaglenni Adnoddau Cysylltu Gofal a Rhaglenni Adnoddau Data Cenedlaethol)

- arwain y gwaith o ddatblygu safonau data ar gyfer gofal cymdeithasol oedolion a phlant
- creu cymunedau ymarfer data ar gyfer gofal cymdeithasol yng Nghymru
- arwain y gwaith o ddatblygu safonau gofal cymdeithasol ar gyfer gweithredu Adnoddau Rhyngweithrededd Gofal Iechyd Cyflym
- fel rhan o'r rhaglen Adnoddau Data Cenedlaethol, cefnogi darparwyr gofal cymdeithasol i gydymffurfio â chanllawiau diogelu data trwy ddefnyddio datrysiad digidol ar gyfer dogfennaeth llywodraethu gwybodaeth
- gweithio gyda'n phartneriaid ar weithredu canfyddiadau o'r ymarfer aeddfedrwydd data
- chwarae ein rhan wrth gefnogi'r gwaith o weithredu'r system Cysylltu Gofal ar draws awdurdodau lleol yng Nghymru

Cefnogi datblygiadau digidol yn y sector

- parhau i hyrwyddo'r offeryn asesu llythrennedd ac aeddfedrwydd digidol ar gyfer pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol i hunanasesu a nodi anghenion dysgu, a dechrau'r broses o ddiweddarau'r offeryn
- archwilio cyfleoedd gyda CLILC (Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru) a phartneriaid eraill i ddatblygu cefnogaeth ar gyfer dulliau digidol i weithredu'r Fframwaith DiSC (Digidol mewn Gofal Cymdeithasol)
- cyfrannu'n weithredol mewn polisi a gweithgornau i ddylanwadu a chefnogi digidol ac AI
- yn amodol ar gyllid, cefnogi meithrin gallu mewn sgiliau digidol ar draws gofal cymdeithasol yng Nghymru, gan gynnwys sefydlu cymuned o ddiddordeb i gefnogi'r gwaith hwn

Datblygu ystod o wasanaethau i gefnogi arloesoedd mewn gofal cymdeithasol

- gweithio gyda'n phartneriaid Ymlaen ar draws ieuchyd a gofal cymdeithasol, yng Nghymru a thu hwnt, i ddatblygu a hyrwyddo cynigion cymorth ar gyfer arloesi mewn gofal cymdeithasol
- casglu o leiaf 10 enghraifft o ymarfer arloesol mewn gofal cymdeithasol a'u cyhoeddi a'u hyrwyddo trwy ein [Porwr Prosiectau](#).
- codi ymwybyddiaeth o fanteision hyfforddi arloesoedd trwy 6 sesiwn ymgysylltu y flwyddyn
- cefnogi arloesedd gofal cymdeithasol drwy adeiladu gallu arloesi trwy hyfforddi, cymorth a chyngor arloesi
- parhau i weithio gyda 2 Awdurdod Lleol i brofi a dysgu sut rydyn yn cyflwyno a chyfathrebu ein cynnig o gymorth ynghylch gwella a datblygu

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn darparu gwasanaethau effeithiol, o ansawdd uchel a chynaliadwy

Byddwn ni yn dangos agored a thryloywder ein penderfyniadau (llywodraethu) o ran sut rydyn yn gweithio a sut rydyn yn gwario arian cyhoeddus. Fel sefydliad arweinyddiaeth cenedlaethol, mae gennym gyfrifoldeb i arwain trwy esiampl yn y ffordd rydyn ni'n gweithio. Rydyn yn defnyddio'r dangosyddion cynllun strategol hirdymor canlynol:

Gweithgaredd	2022/23	2023/24	Uchelgais tueddiadau 2025-27
Arolygon canfyddiad	-	-	Data cyd-destun
Adolygiadau effeithiolrwydd sefydliadol	-	-	Data cyd-destun
Sgôr ymgysylltu â staff	-	91%	Cynnal a chadw
Hysbysiadau gorfodi	0	0	Cynnal a chadw
Cwynion ffurfiol	0	1	Cynyddu
Cyfrifon Blynyddol a osodwyd	Awst 2023	Tachwedd 2024	Amserlenni
Cyhoeddi adroddiad effaith	Rhagfyr 2023	Medi 2024	Amserlenni
Cynllun Busnes wedi'i gymeradwyo	Gorffennaf 2023	Tachwedd 2024	Amserlenni

Byddwn ni'n:

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Gweithio a mesur ein heffaith yn unol â deddfwriaeth a fframwaith llywodraethu

- cyhoeddi adroddiadau blynyddol ar sut rydyn yn rheoli ein hadnoddau ac yn rheoli ein heffaith erbyn mis Medi (Cyfrifon Blynyddol Statudol) a Tachwedd (Adroddiad Effaith) bob blwyddyn
- cynhyrchu a chynnal ein trefniadau a'n fframweithiau llywodraethu
- dangos ein cydymffurfiaeth ein bod yn gweithio yn unol â Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol; Dyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol, Safonau'r Gymraeg; Cydraddoldeb; Diogelu Data a pharatoi ar gyfer unrhyw ofynion cydymffurfio yn y dyfodol (fel Aseidiadau Effaith ar lechyd)
- Gweithredu'r camau gweithredu a nodir yn ein cynllun gweithredu i gefnogi gweithredu Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023
- darparu rheolaeth effeithiol o'n Bwrdd a'n Pwyllgorau

- cynnal adolygiad darganfyddiad ein dull o lywodraethu data
- datblygu ymhellach ein cynllun strategol nesaf yn unol ag egwyddorion Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol, gyda chefnogaeth ymgysylltu ac ymgynghori.

Rheoli ein hyfywedd ariannol a'n gwerth am arian

- cynnal rheolaethau archwilio ariannol ac archwilio mewnol effeithiol gan gyflawni balans arian parod misol o 4% ac 80% o'r Archwilio Mewnol yn derbyn sgôr sylweddol/cymedrol

Rheoli ein cynaliadwyedd a'n heffaith amgylcheddol fel sefydliad

- gweithredu blwyddyn 3 o'n strategaeth Amgylcheddol, cynaliadwyedd a llywodraethu mewn caffael
- gweithredu ein cynllun gweithredu carbon sero net 2030
- cynnal trefniadau a chynlluniau parhad busnes gyda 2 senario wedi'u profi bob blwyddyn

Datblygu a chefnogi ein staff

- cyflwyno blwyddyn 2 ein rhaglen dysgu a datblygu sefydliadol gyda 90% o gwblhau'r cynllun bob blwyddyn
- cyflawni blwyddyn 2 o'n strategaeth Iechyd a Lles gyda lefelau salwch dim mwy na 3% a throsiant dim mwy na 15%
- adolygu, datblygu a chynnal polisïau a gweithdrefnau AD gan gynnwys ein dull o ddiogelu o fewn y sefydliad
- adolygu ein Strategaeth Pobl
- dylunio a gweithredu system AD well

Marchnata a chyfathrebu â'n cynulleidfaoedd

- datblygu dealltwriaeth fwy soffistigedig o'n cynulleidfaoedd a sut y gallwn uno ein brandiau, ein cynhyrchion a'n gwasanaethau mewn ffordd sy'n gwneud synnwyr i'n cynulleidfaoedd
- datblygu a gweithredu cynlluniau marchnata a chyfathrebu i wella cyrhaeddiad a manteision ar ein gwasanaethau a chefnogaeth gyda'r gweithlu, darparwyr ac awdurdodau lleol
- Gwellu ein prif wefan yn barhaus i wella profiad y defnyddiwr a'i gwneud hi'n haws i bobl ddod o hyd i'r cynnwys maen nhw'n chwilio amdano.

Darparu atebion digidol integredig, diogel, cefnogi ac uwchsgilio staff i ddarparu gwasanaethau digidol cynaliadwy o ansawdd uchel sy'n diwallu anghenion defnyddwyr

- adeiladu ein gallu digidol a data trwy ddarparu arweiniad a chefnogaeth glir
- diffinio ein safonau digidol a thechnoleg a llywodraethu trwy adolygu a gweithredu strategaeth ddigidol newydd
- dylunio, datblygu a chyflwyno cynhyrchion digidol sy'n cefnogi ein timau, gan ddefnyddio ein drws ffrynt digidol a thechnoleg newydd i nodi atebion posibl, gan gynnwys sut rydym yn trosoli platfform Dynamics i wella profiad unigolion a chyrhaeddiad ein gwasanaethau
- sicrhau bod gennym seilwaith a chysylltedd digidol cynaliadwy, diogel a chysylltiedig, gan gynnwys cynnal ein hachrediadau Cyber Security Essentials Plus a ISO27001

(Llythyr Cylch Gorchwyl) Datblygu a gweithredu dull sefydliadol gwrth-wahaniaethol a theg

- parhau i hwyluso grŵp cyfeirio arbenigol Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant
- gweithredu rhaglen hyfforddi ar gyfer Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb digidol
- darparu hyfforddiant ac ymwybyddiaeth perthnasol ar gyfer Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant ar gyfer ein gweithlu Gofal Cymdeithasol Cymru
- ymgysylltu â'r cyhoedd, y gweithlu gofal cymdeithasol a rhanddeiliaid allweddol i gefnogi datblygu a lansio ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2027-2031.
- ymgorffori ein hymrwymadau fel Rhiant Corfforaethol

Themâu trawsbynciol

Mae gennym nifer o themâu sy'n gweithio ar draws ein gweithgareddau am y 2 flynedd.

Yn yr adran hon fe welwch fwy o fanylion am sut rydyn yn gweithio ar bynciau penodol ar draws ein gwaith.

- **Cenedlaethau'r Dyfodol**
- **Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023**
- **Iaith Gymraeg**
- **Cydraddoldeb, Amrywiaeth a chynhwysiant**
- **Llywodraethu Gwybodaeth**
- **Sero net**
- **Ein gwerthoedd**
- **Dyluniad sy'n canolbwyntio ar y defnyddiwr – model ymgysylltu**
- **Ffeithiau a ffigurau allweddol**

Byddwch yn gweld pa waith y byddwn ni'n ei wneud eleni gyda'r sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar, yn ogystal â'n gwaith mewnol ar y meysydd hyn.

Cenedlaethau'r Dyfodol

Rydyn ni wedi ymrwymo i gyflawni ein gwaith yn unol â'r 7 nod llesiant a'r 5 ffordd o weithio a nodir yn [Neddf Cenedlaethau'r Dyfodol](#).

Isod rydyn wedi rhoi enghreifftiau o sut y bydd ein gwaith yn 2025/27 gyda'r sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn dangos sut y byddwn ni yn gweithio yn unol â'r Ddeddf:

Tymor hir

Mae ein cynllun strategol yn gosod y canlyniadau tymor hwy yr ydyn yn anelu at eu cyflawni, tra bod ein Cynllun Busnes yn nodi'r gweithgareddau a'r allbynnau yr ydyn yn eu cyflawni i gefnogi dyheadau tymor hwy. Mae un enghraifft yn ymwneud â chyflawni camau o'r [Strategaeth gweithlu | Gofal Cymdeithasol Cymru](#), a'r [cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol](#), sy'n dangos sut rydyn yn cydbwysu anghenion tymor byr â'r angen i ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion hirdymor hefyd.

Integreiddio

Enghraifft o integreiddio yw'r gwaith rydyn ni yn ei gyflawni gyda Llywodraeth Cymru, [Fforwm Gwaith Teg Gofal Cymdeithasol](#), CLILC, ADSSC ac eraill i gyflawni Gwaith Teg i'r sector gofal cymdeithasol, sy'n cefnogi uchelgeisiau ar gyfer Cymru Decach.

Cyfranogiad

Un o'r ffyrdd rydyn ni'n gwella'r ffordd rydyn ni'n cynnwys pobl yw trwy ein harolwg gweithlu blynyddol, sy'n casglu adborth gan y gweithlu cofrestredig am eu lles, eu proffiliau, eu heriau a'u dyheadau. Bydd hyn yn ein galluogi i fesur pa mor dda mae'r gweithlu gofal cymdeithasol yn adlewyrchu amrywiaeth poblogaeth Cymru, a darparu tystiolaeth i lywio gweithgareddau denu, recriwtio a chadw.

Cydweithio

Mae ein [strategaeth Ymlaen](#) yn nodi sut y byddwn yn sefydlu dull o ymchwil, arloesi a gwella sy'n canolbwyntio ar weithio ar y cyd. Bydd cytuno ar flaenoriaethau gyda'n gilydd yn ein helpu i benderfynu ble y dylem ganolbwyntio ein hymdrechion ar y cyd.

Atal

Mae ymgyrch atyniadau [Gweithio mewn gofal cymdeithasol a gofal plant](#), porth swyddi a'r cymorth a ddarperir gennym yn amrywiaeth o ffyrdd yr ydyn yn ceisio cynnal y gweithlu presennol a denu newydd-ddyfodiaid. Mae hyn yn hanfodol i sicrhau bod digon o weithlu i ddiwallu anghenion gofal pobl ac, yn ei dro, cefnogi lles ac annibyniaeth dinasyddion.

Sut rydyn ni'n gweithio

Daethom yn gyfrifol am weithio yn unol â Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol o 30 Mehefin 2024 ymlaen. Byddwn ni'n:

- ymgorffori hyfforddiant ac arweiniad yn ein rhaglen dysgu a datblygu sefydliadol i alluogi staff i arfer y 5 ffordd o weithio yn eu gwaith.
- dangos sut rydyn ni yn gweithio ac yn gwneud penderfyniadau yn unol â'r Ddeddf trwy ein hadroddiadau, astudiaethau achos ac asesiadau effaith fel y'u crynhoir yn ein hadroddiad effaith blynyddol
- Gweithio gyda phobl i gyd-gynhyrchu ein cynllun strategol newydd ac i nodi'r amcanion lles a ddefnyddir i adrodd yn unol â gofynion y Ddeddf.

Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023

Mae'r Ddeddf yn ymwneud â gweithio gyda'n gilydd i wella darpariaeth gwasanaethau cyhoeddus a lles yng Nghymru drwy weithio mewn partneriaeth gymdeithasol, hyrwyddo gwaith teg a chaffael cyhoeddus sy'n gyfrifol yn gymdeithasol. Mae 4 egwyddor y Ddeddf:

1. **Partneriaeth Gymdeithasol:** Gweithio i gyflawni nod y cytunwyd arno ar y cyd, er budd yr holl grwpiau sy'n cymryd rhan.
2. **Caffael Cyfrifol yn Gymdeithasol:** Cymryd camau wrth brynu nwyddau, gwaith a gwasanaethau, i wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol.
3. **Gwaith Teg:** Ystod eang o weithgareddau posibl a wneir gan gyflogwyr mewn cytundeb â'r gweithlu, sy'n cyfrannu at les a gwell darparu gwasanaethau cyhoeddus.
4. **Datblygu Cynaliadwy:** Gwneud pethau nawr mewn ffordd sy'n ystyried yr effaith ar bobl sy'n byw eu bywydau yng Nghymru yn y dyfodol.

Isod rydyn wedi rhoi enghreifftiau o sut mae ein gwaith yn 2025/27 gyda'r sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn dangos sut rydym yn gweithio yn unol â'r Ddeddf:

- Ar gyfer y sector gofal cymdeithasol, byddwn ni'n parhau i fod yn aelodau gweithredol o [Fforwm Gwaith Teg Gofal Cymdeithasol Llywodraeth Cymru](#).
- Byddwn ni'n gweithio ochr yn ochr â'r sector i arwain cydlynu datblygiad fframwaith cyflog a dilyniant sydd ar waith erbyn Mawrth 2026.

Sut rydyn ni'n gweithio

Er mwyn cyflawni gofynion Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023, byddwn ni yn gweithredu'r camau gweithredu a nodir yn ein cynllun gweithredu i gefnogi ei weithrediad. Mae hyn yn cynnwys:

- hyrwyddo Gwaith Teg yn ein polisiau ar gyfer ein gweithlu
- gwneud yn siŵr bod ein caffael yn gymdeithasol gyfrifol
- cryfhau cydweithio â'n partneriaid cymdeithasol
- darparu hyfforddiant ac ymwybyddiaeth i'n gweithlu a'n harweinwyr ar y Ddeddf a'r hyn y mae'n ei olygu i ni

Iaith Gymraeg

Rydyn ni yn gweithio ledled Cymru i ymgorffori'r Gymraeg mewn iechyd a gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant, fel y gall unigolion gael mynediad at y gofal sydd ei angen arnynt. Mae ein gwaith gyda'r sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn rhan o [gynllun Mwy na geiriau yn unig: Cymraeg mewn iechyd a gofal cymdeithasol](#) Llywodraeth Cymru a'r [strategaeth Cymraeg 2050](#).

Ar gyfer 2025/27 byddwn ni'n parhau i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn y sectorau iechyd a gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant drwy:

- parhau i ddatblygu a hyrwyddo cyrsiau Cymraeg Camau sydd wedi'u cynllunio'n benodol ar gyfer y sector gofal cymdeithasol.
- datblygu a hyrwyddo llwybrau dysgu Cymraeg ar gyfer gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant
- hyrwyddo pwysigrwydd y Gymraeg yn y sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar a gofal plant drwy ddigwyddiadau, adnoddau ac e-ddysgu

Gellir dod o hyd i ragor o fanylion am y gwaith hwn [Defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle | Gofal Cymdeithasol Cymru](#).

Sut rydyn ni'n gweithio

Mae gennym Strategaeth Iaith Gymraeg sy'n nodi sut y Byddwn ni yn gweithio o fewn y sefydliad. Nod ein Strategaeth iaith yw nid yn unig cydymffurfio â'r gofyniad deddfwriaethol i ddarparu gwasanaeth Cymraeg, ond hefyd cynnig dewis iaith yn rheolaidd i bawb sy'n cysylltu â Gofal Cymdeithasol Cymru.

Nid yw ein hymrwymiad i amgylchedd gwaith lle nad yw'r Gymraeg na'r Saesneg yn cael eu trin yn fwy ffafriol na'r llall yn cael ei yrru gan y safonau ond gan y diwylliant, y gwerth a'r arweinyddiaeth yn ein sefydliad a ddangosir gan yr holl staff ar bob lefel. Rydyn yn anelu at ddarparu amgylchedd sy'n meithrin a datblygu staff i ddysgu a gwella eu sgiliau Cymraeg. Yn 2025/27, byddwn ni yn parhau i:

- sicrhau bod dewis iaith ar gael yn ein darpariaeth gwasanaeth i bobl ac o fewn ein prosesau mewnol ar gyfer staff

- datblygu ein gwasanaethau sy'n parchu'r iaith a'r diwylliant Cymraeg fel bod siaradwyr Cymraeg yn defnyddio eu hiaith Gymraeg pan fyddant yn delio â ni
- arloesi a chreu mentrau i hyrwyddo'r Gymraeg yn ogystal â chefnogi'r rhai a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru a Chomisiynydd y Gymraeg i hyrwyddo, annog a chefnogi mwy o ddefnydd o'r Gymraeg yn y gwaith

Byddwn ni yn adrodd ar ein sicrwydd blynyddol yn erbyn Safonau'r Gymraeg bod gennym gyfrifoldeb ac ymrwymiad i'w bodloni.

Mae rhagor o wybodaeth am sut rydym yn gweithio ar gael yma: [Beth rydym yn ei wneud | Gofal Cymdeithasol Cymru](#).

Cydraddoldeb, Amrywiaeth a chynhwysiant

Rydyn ni wedi ymrwymo i fod yn sefydliad gwrth-wahaniaethu, gan weithio'n weithredol i fynd i'r afael â rhagfarn a rhwystrau i'r rhai sydd â nodweddion gwarchoddedig. Mae hyn yn cynnwys cefnogi a gweithredu nifer o gynlluniau cydraddoldeb Llywodraeth Cymru.

Rydyn yn gweithio'n weithredol tuag at greu amgylchedd gwrth-hiliol trwy weithio wedi'i dargedu, wedi'i greu mewn cyd-gynhyrchu â phobl sydd â phrofiad byw. Mae gennym ymrwymiad cryf i gydraddoldeb a'n anelu at greu cymdeithas fwy cynhwysol a theg yng Nghymru.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i ddathlu amrywiaeth a symud i ddileu anghydraddoldeb yn ei holl ffurfiau. Mae hyn yn cyd-fynd yn gryf â'n gwerthoedd sefydliadol a'n huchelgeisiau strategol ein hunain a nodir yn ein [Cynllun Cydraddoldeb Strategol](#). Rydym yn bartner balch wrth gyflawni'r ethos yn ogystal â'r camau gweithredu penodedig yn y cynlluniau gweithredu canlynol:

- [Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliol Cymru](#) (cyhoeddwyd 2022)
- [Y Cynllun Gweithredu LGBTQ+](#) (cyhoeddwyd yn 2023)
- [Y Cynllun Gweithredu HIV](#) (cyhoeddwyd 2023)
- [Y Cynllun Gweithredu Hawliau Anabled](#) (cyhoeddwyd 2025)
- Y cod niwroamrywiaeth (i'w gyhoeddi yn 2026)

Yn 2025/27, byddwn:

- cefnogi a hyrwyddo digwyddiadau fel cynghreiriad clir ac eiriolwr dros Gymru sy'n gwrthwahaniaethu
- cefnogi amrywiaeth mewn arweinyddiaeth drwy dreialu rhaglen i gefnogi pobl sy'n gweithio mewn gofal cymdeithasol o gefndir lleiafrifoedd ethnig i rolau rheoli ac arwain
- cynyddu ymwybyddiaeth o'n [hadnoddau lles ar-lein](#) a chynnal a gwerthuso o leiaf 4 sesiwn wybodaeth ac ymwybyddiaeth y flwyddyn sy'n cefnogi lles pobl sy'n gweithio yn y sector
- sefydlu a hwyluso grŵp cyfeirio arbenigol Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant yn 2025/26 a 2026/27.

Sut rydyn ni'n gweithio

Rydym yn gweithio i sicrhau bod cydraddoldeb, hygyrchedd a chynhwysiant yn ganolog i'n dull o weithio. I'n staff, mae hyn yn golygu y byddwn ni'n:

- hyrwyddo cyfleoedd i'n helpu i recriwtio gweithlu mwy amrywiol ar lefel y Bwrdd, aelodau'r panel a staff
- gweithredu rhaglen hyfforddi ar gyfer Asesiadau Effaith Cydraddoldeb
- darparu hyfforddiant ac ymwybyddiaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant perthnasol i'n gweithlu
- datblygu a lansio ein cynllun Cydraddoldeb Strategol ar gyfer 2027-2031

Mae rhagor o wybodaeth am fanylion sut rydyn ni yn gweithio ar gael yma: [Beth rydym yn ei wneud | Gofal Cymdeithasol Cymru](#)

Llywodraethu Gwybodaeth

Fel rhan o'n gwaith gwella mae gennym ystod o brosiectau sy'n gysylltiedig â data. Rydyn ni eisiau tirwedd data iechyd a gofal cymdeithasol ar y cyd sy'n darparu data defnyddiol a chyson i sefydliadau allweddol ym maes iechyd a gofal. Rydyn am barhau i edrych ar ffyrdd y gallwn wella ar y cyd sut rydyn ni yn defnyddio data gofal cymdeithasol yng Nghymru, gan gynnwys sut mae'r data hwnnw'n cael ei rannu.

Ers 2020, rydyn wedi gweithio gyda'r rhaglen Adnoddau Data Cenedlaethol (NDR) ar amrywiaeth o brosiectau, gan gynnwys ar lywodraethu gwybodaeth. Yn 2025/27, yn amodol ar gadarnhad o gyllid ychwanegol, Byddwn ni yn:

- rhan o'r rhaglen Adnoddau Data Cenedlaethol, cefnogi darparwyr gofal cymdeithasol i gydymffurfio â chanllawiau diogelu data trwy ddefnyddio datrysiad digidol ar gyfer dogfennaeth llywodraethu gwybodaeth
- chwarae ein rhan wrth gefnogi'r gwaith o weithredu'r system Cysylltu Gofal ar draws awdurdodau lleol yng Nghymru

Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am y gwaith hwn: [Aeddfedrwydd data gofal cymdeithasol | Gofal Cymdeithasol Cymru](#)

Sut rydyn ni'n gweithio

Mae gennym gyfrifoldeb i sicrhau bod gennym y safonau a'r ffyrdd cywir o weithio i gefnogi sut rydyn yn rheoli'r adnodd gwybodaeth a'r cynhyrchion (data, gwybodaeth a gwybodaeth) sydd gennym i wneud ein gwaith. Rydyn yn cymryd ein cyfrifoldeb o ddifrif i gydymffurfio â deddfwriaeth llywodraethu gwybodaeth berthnasol, gan gynnwys Deddf Diogelu Data 2018.

Er mwyn adeiladu ar sut rydyn yn gweithio, byddwn ni yn 2025/27:

- llywodraethu gwybodaeth yn rhan o'n rhaglen ddysgu a datblygu sefydliadol
- cynnal achrediadau allanol gyda ISO27001 ar ddiogelwch gwybodaeth a Cyber Essentials Plus
- gweithredu camau gweithredu, argymhellion a dysgu o ddigwyddiadau ac archwiliadau Llywodraethu Gwybodaeth

- cymryd camau ymlaen i sicrhau ein bod yn gweithio yn unol â newidiadau i ddeddfwriaeth Diogelu Data
- edrych ar sut y gallwn ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial yn ddiogel ac yn effeithiol ymhellach yn y ffordd rydyn yn gweithio

Ein cyfraniad sero net 2030

Rydyn wedi datblygu ein cynllun gweithredu carbon sero net 2030 i nodi sut y gallwn leihau ein hól troed carbon. Byddwn yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i helpu i wireddu ei 'map llwybr datgarboneiddio gofal cymdeithasol tuag at sero net erbyn 2030', gan fanteisio ar gyfleoedd a nodwyd ar y cyd â phartneriaid strategol.

Byddwn ni'n:

- parhau i adrodd ar ein hól troed carbon a gweithio i asesu ein heffaith a'n meysydd ar gyfer lleihau carbon yn y dyfodol i gefnogi cyflawni ein cynllun lleihau carbon, gyda ffocws ar ein gweithgareddau digidol.

Sut rydyn ni'n gweithio

Byddwn ni yn parhau i:

- gwneud yn siŵr ein bod yn y Bwrdd a'r uwch arweinyddiaeth yn blaenoriaethu ystyried effaith ein gweithgareddau ar yr amgylchedd
- gweithredu ein strategaeth Amgylcheddol, cynaliadwyedd a llywodraethu mewn caffael
- archwilio ymhellach bolisiau amgylcheddol ein cyflenwyr o fewn ein gweithgareddau caffael, gan geisio adeiladu ar egwyddorion ôl troed carbon yr economi gylchol sy'n gysylltiedig â'n gwasanaethau digidol
- adrodd a thystiolaeth ar ein gwaith ar ddyletswydd Adran 6 a nodir yn Neddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 yn ein Cyfrifon Blynyddol Statudol

Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am ein gwaith yn y maes hwn: [Ein hymrwymiad i fod yn sero net o ran... | Gofal Cymdeithasol Cymru](#)

Ein gwerthoedd – sut rydyn yn gweithio

Byddwn ni yn parhau i weithio yn unol â'n gwerthoedd yn y ffordd yr ydyn yn gwneud ein gwaith yn 25/27.

Parchu pawb: rydyn yn gweld pobl fel unigolion ac yn trin pawb gydag urddas a Parch. Byddwn ni'n:

- parchu eich barn
- fod yn hyblyg ynglŷn â sut rydym yn diwallu eich anghenion
- gwerthfawrogi sgiliau a chyfraniadau ei gilydd
- rhoi a derbyn adborth effeithiol
- helpu a chefnogi eraill
- siarad pan welwn ymddygiad annerbyniol

Dull Proffesiynol: rydyn yn gweithredu'n gyfrifol ac yn briodol ac yn dal ein gilydd i gyfrif. Byddwn ni'n:

- atebol am ein hymddygiad ein hunain
- dal eraill i gyfrif
- cadw addewidion
- bod yn gadarnhaol, yn fodel rôl ac yn ysbrydoledig i eraill
- defnyddio tystiolaeth i gefnogi penderfyniadau

Bob amser yn dysgu: rydyn ni'n gwella ein hunain ac eraill bob dydd i fod y gorau y gallwn fod. Mae hyn yn golygu ein bod ni'n

- cymryd cyfrifoldeb am ein dysgu a'n datblygiad ein hunain
- bob amser yn ceisio gwella ein gwybodaeth a'n sgiliau
- cydnabod pan fydd pethau'n mynd o'i le
- dysgu o'n camgymeriadau
- rhowch gynnig ar bethau newydd
- dod o hyd i atebion i broblemau

Cynnwys pobl: rydyn yn cynnwys pobl mewn ffyrdd sy'n annog ac yn galluogi pawb i gymryd rhan a gweithio gyda'i gilydd. Byddwn ni'n:

- gwrando yn ofalus ar yr hyn sy'n cael ei ddweud

- rhoi gyfle i chi esbonio'ch syniadau'n iawn.
- agored, yn onest ac yn glir; siarad mewn iaith rydych chi'n ei deall
- gadael i chi wybod beth sy'n digwydd nawr ac nesaf

Gallwch ddarganfod mwy am sut rydyn yn gweithio yn unol â'n gwerthoedd yma: [Beth rydym yn ei wneud | Gofal Cymdeithasol Cymru](#)

Dyluniad sy'n canolbwyntio ar y defnyddiwr – lefelau ymgysylltu

Rydyn yn defnyddio model ymgysylltu sy'n ein helpu i ddiffinio lefel ymgysylltu ar gyfer pob cynulleidfa, ar gyfer pob prosiect neu ddarn o waith. Gan ddefnyddio'r model isod fe welwch enghreifftiau o'n gwaith ar gyfer 2025/27 ym mhob un o'r meysydd hyn:

Hysbysu	Ymgynghori	Cynnwys	Cydweithio (gweithredu ar y cyd)	Grymuso (Gwneud penderfyniadau ar y cyd)
Byddwn ni yn eich hysbysu trwy wybodaeth glir a hygyrch.	Byddwn ni yn eich hysbysu, yn gwrandao ar eich pryderon, yn ystyried eich mewnwleidiadau ac yn rhoi adborth ar ein penderfyniadau a sut rydych chi wedi'u llywio.	Byddwn ni yn gweithio gyda chi fel bod eich mewnbwn a'ch materion yn cael eu hadlewyrchu'n uniongyrchol mewn cynigion ac yn rhoi adborth ar sut mae eich cyfranogiad wedi dylanwadu ar y canlyniad	Byddwn yn gweithio gyda'n gilydd i gytuno ar gynlluniau ac i ymgorffori cyngor ac argymhellion rhanddeiliaid yn y canlyniadau lle bynnag y mae hynny'n briodol.	Rydyn yn dirprwyo penderfyniadau i rhanddeiliaid ar brosiect neu fater penodol. Byddwn ni yn gweithredu'r hyn sy'n cael ei benderfynu ac yn cefnogi ac yn ategu camau gweithredu.
Yn 25/27 mae'r gweithgareddau'n cynnwys:				
Gwefannau Bwletinau rhanddeiliaid	Arolwg o'r gweithlu Newidiadau i'r rheoliadau	Codau ymarfer Datblygiad Proffesiynol Parhaus Cymunedau Ymarfer	Cynlluniau cyflawni'r gweithlu Ymlaen strategy	

Sut rydyn ni'n gweithio

Yn 2025/27, byddwn yn parhau i gyflawni'r camau a amlinellir yn ein strategaeth ddigidol. Bydd hyn yn cynnwys datblygu canllaw gweithredol newydd i lywio datblygu a darparu gwasanaethau, gan sicrhau bod [safonau sy'n canolbwyntio ar y defnyddiwr](#) yn sail i'n dull.

Ffeithiau a ffigurau allweddol

Ein gweithlu cofrestredig

Nifer y bobl ar y Gofrestr o Weithwyr Gofal Cymdeithasol:

Ym mis Mawrth 2025 mae **64,215** o bobl wedi cofrestru gyda ni:

1,286 o reolwyr cartrefi gofal i oedolion

26,354 o weithwyr cartrefi gofal i oedolion

1,018 o reolwyr gofal cartref

22,650 o weithwyr gofal cartref

6,825 o weithwyr cymdeithasol

712 o fyfyrwyr Gwaith Cymdeithasol

426 o reolwyr gofal plant preswyl

4,836 o weithwyr gofal plant preswyl

111 grŵp cofrestredig arall

Mae rhagor o ddata am y gweithlu ar gael yma: [Data a gwybodaeth am y gweithlu gofal... | Gofal Cymdeithasol Cymru](#) ac yma [Porth Data Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol Cymru](#)

Canfyddiad y cyhoedd o ofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant yng Nghymru

Ym mis Ionawr 2025, gofynnwyd i 1,000 o bobl ledled Cymru eu canfyddiad am ofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant, fel rhan o Arolwg Omnibws Cymru. Dyma gipolwg o'r canlyniadau:

- **Mae gan 73%** hyder yn y rhai sy'n gweithio ym maes gofal
- **Mae 86%** o bobl yn gwybod sut fyddai safon dderbyniol o ofal
- **84%** o bobl sy'n gwybod beth yw safon dderbyniol o ofal plant
- **32%** o bobl a fyddai'n gwybod sut i riportio gweithiwr gofal cymdeithasol yr amheuir nad yw'n gweithio i'r safonau a ddisgwylir ganddynt

Tâl a budd-daliadau

- **Mae 74%** o'r farn y dylai pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol dderbyn cyflog a budd-daliadau tebyg i'r rhai sy'n gweithio yn y GIG. O'r rheini:
- **Dywedodd 35%** ei fod oherwydd bod gweithwyr gofal cymdeithasol yn gwneud gwaith tebyg neu waith yr un mor bwysig
- **Dywedodd 13%** ei fod oherwydd eu bod yn gweithio'n galed, yr un mor galed neu oriau hir
- **Dywedodd 11%** ei fod oherwydd eu bod yn gofalu am bobl

Rheoleiddio

- **Mae 55%** o'r farn bod gweithwyr gofal cymdeithasol a gweithwyr cymdeithasol yng Nghymru yn cael eu rheoleiddio
- **Mae 66%** yn credu bod gweithwyr blynyddoedd cynnar a gofal plant yn cael eu rheoleiddio yng Nghymru

Cymraeg

- **Mae 73%** yn cytuno y dylai pobl allu derbyn gofal a chymorth yn Gymraeg os mai dyna maen nhw'n ei ddewis

Arolwg o'r gweithlu

Fe wnaethom gynnal arolwg o'r gweithlu cofrestredig rhwng Ionawr a Chwefror 2025. Cawsom **5,707** o ymatebion wedi'u cwblhau i'r arolwg gan amrywiaeth o rolau. Ym mis Tachwedd 2025 fe wnaethom gyhoeddi'r canlyniadau lle byddwch chi'n gallu dod o hyd i:

- crynodeb o'r prif ganfyddiadau cyffredinol:
- Rhennwyd y canlyniadau'n dri grŵp yn seiliedig ar rolau – gweithwyr gofal, gweithwyr cymdeithasol a rheolwyr gofal cymdeithasol
- adroddiadau llawn

Gallwch ddod o hyd i ragor o fanylion am y canfyddiadau yma: [Arolwg gweithlu 'Dweud eich Dweud' 2024: Adroddiad llawn a chrynodeb o'r canfyddiadau - Gofal Cymdeithasol Cymru - Ymchwil, Data ac Arloesi](#)

Cyd-destun y sector: Gofal cymdeithasol

Mae gofal cymdeithasol yn cyflogi mwy na 80,000 o bobl yng Nghymru. Mae'r gweithlu hwn yn darparu cymorth i blant ac oedolion ledled Cymru. Mae gan awdurdodau lleol gyfrifoldeb statudol i ddiwallu anghenion gofal pobl. Mae tua 80% o'r ddarpariaeth yn cael ei gomisiynu i'r sectorau gwirfoddol a phreifat.

Poblogaeth sy'n newid

Bydd nifer y bobl 65 oed neu'n hŷn yng Nghymru yn cynyddu **19.6%** i **806,000** rhwng 2022 a 2032, ac i **fwy na 1 miliwn** erbyn 2060

Bydd nifer y bobl 75 oed neu'n hŷn yn cynyddu **22.1%** rhwng 2022 a 2032 i **dua 391,300** o bobl

Bodddhad ymhlith pobl sy'n defnyddio gofal a chymorth

Yn 2022 i 2023, dywedodd **77%** o bobl sy'n derbyn gofal a chymorth fod y cymorth maen nhw'n eu derbyn yn eu helpu i gael ansawdd bywyd gwell

Roedd **80%** o'r rhai sy'n derbyn gofal a chymorth yn dweud ei fod yn 'rhagorol' neu'n 'dda'

Cyflog ac amodau

Dim ond 35% o'r gweithlu gofal cymdeithasol sy'n fodlon â'u cyflog, a **dim ond 42%** sy'n dweud eu bod yn 'byw yn gyfforddus' neu'n 'gwneud yn iawn' yn ariannol

Dim ond 31% o weithwyr gofal cymdeithasol sydd â mynediad at dâl salwch y tu hwnt i'r lefel statudol

Amrywiaeth y gweithlu

Mae **mwy nag 1 o bob 5** gweithiwr yn dod o gefndiroedd Du, Asiaidd a chymysg neu leiafrifoedd ethnig eraill. Ond **dim ond 1 o bob 15** o'r grwpiau hyn sydd ar lefel reoli

Mae staff lleiafrifoedd ethnig **fwy na dwywaith yn fwy tebygol** na'u cymheiriaid Gwyn i adrodd diffyg hyfforddiant i ddatblygu eu gyrfaoedd

Heriau ariannol

"Mae llywodraeth leol yn ariannol anghynaliadwy dros y tymor canolig oni chymerir camau gweithredu," meddai Archwilio Cymru

Canfu ei adroddiad yn 2024 dwf o **94%**, **27%** a **31%** mewn termau real yng ngwariant ar ofal cymdeithasol plant, oedolion a phobl hŷn rhwng 2008 a 2009 a 2023 i 2024

Blynyddoedd cynnar a gofal plant

Nid yw'r gweithlu blynyddoedd cynnar a gofal plant wedi'i gofrestru ar hyn o bryd, felly nad oes gennym ni'r un lefel o ddata am y gweithlu. Yn ôl Datganiad Hunanasesiad Gwasanaeth Arolygiaeth Gofal Cymru 2023, mae **mwya na 16,000** yn gweithio mewn gofal plant a chwarae.

Demograffeg

- Mae **57%** rhwng 36 a 55 oed
- Mae **96%** yn fenywod, **3%** yn ddynion
- Mae **98%** yn Wyn
- Mae **54%** yn rhugl neu'n siarad rhywfaint o Gymraeg

Cymerwyd y data o *Mapio'r Gweithlu Gofal Plant a Chwarae: Adroddiad Cam 2*, Llywodraeth Cymru

Lleoliadau

Yn ôl StatsWales, yn 2023 i 2024:

- roedd **3,336** o leoliadau gofal dydd i blant – **gostyngiad o 2.9%** rhwng 2022 a 2023
- **79,523** o lefydd lleoliadau gofal dydd i blant – **cynydd o 0.4%** rhwng 2022 a 2023
- cafodd **41,328** o blant wasanaethau Dechrau'n Deg – **7.3% yn uwch** na'r disgwyl.

Poblogaeth sy'n newid

O ganlyniad i ostyngiad mewn cyfraddau genedigaethau, bydd nifer y plant a phobl ifanc rhwng 0 a 15 oed yn **gostwng 10.2%** rhwng 2022 a 2032

Roedd **tua 29%** o blant Cymru yn byw mewn tlodi yn 2023. Mae ymchwil newydd yn awgrymu y gallai hyn godi i **34%** erbyn diwedd y degawd

Heriau ariannol

"Mae llywodraeth leol yn ariannol anghynaliadwy dros y tymor canolig oni chymerir camau gweithredu,"
meddai Archwilio Cymru

Canfu ei adroddiad yn 2024 dwf tymor real o **94%** mewn gwariant ar ofal cymdeithasol plant dros y 15 mlynedd diwethaf. Cynyddodd nifer y plant sy'n derbyn gofal gan awdurdodau lleol **79%** rhwng 2003 a 2023

Strategaeth Gyllideb 2025-2028

Cyflwyniad

Ar hyn o bryd rydyn ni yn ail flwyddyn y strategaeth gyllideb tair blynedd ac ail flwyddyn y cylch cynllunio busnes cyfredol. Mae'r cynllun busnes yn nodi'r gweithgarwch arfaethedig ar gyfer y cyfnod o ddwy flynedd rhwng Ebrill 2025 a Mawrth 2027, wedi'i alinio ag amcanion strategol a chyfrifoldebau statudol y sefydliad. Yn 2026 byddwn ni'n ymgysylltu ac yn ymgynghori ar ein cynllun strategol nesaf, a fydd yn cael ei ategu gan gynllun ariannol tymor hir.

Mae ymrwymiad parhaus i gynllunio tymor hwy o weithgareddau ac adnoddau. Mae'r dull hwn yn cefnogi gwell aliniad rhwng blaenoriaethau strategol a gallu ariannol, gan alluogi'r sefydliad i gynllunio gyda mwy o hyder a gwneud defnydd mwy effeithiol o'r adnoddau sydd ar gael dros y tymor canolig.

Mae gweithio i fframwaith cyllidebu a chynllunio tymor hwy yn darparu sawl manteision, gan gynnwys:

Gwell aliniad strategol: Galluogi aliniad cliriach rhwng dyletswyddau statudol, blaenoriaethau strategol, a gweithgarwch wedi'i gynllunio, gan sicrhau bod adnoddau yn cael eu cyfeirio at feysydd sydd â'r angen mwyaf sefydliadol dros y tymor canolig.

Mwy o gynaliadwyedd ariannol: Yn cefnogi adnabod pwysau ariannol a gyrwyr cost yn gynnar, gan ganiatáu i gamau lliniaru gael eu cynllunio a'u rheoli mewn ffordd amserol a strwythuredig. Gan gynnwys gwell rheoli arian parod i gynnal balansau o fewn 2% o gyfanswm yr incwm ar 31 Mawrth bob blwyddyn.

Cynllunio gweithlu a gweithgareddau mwy effeithiol: Yn cefnogi cynllunio mwy cydlynol staffio, rhaglenni ac amserlenni cyflawni, gan leihau dibyniaeth ar atebion tymor byr a gwella parhad cyflawni.

Gwell gwerth am arian: Galluogi blaenoriaethu mwy gwybodus o weithgaredd dros amser, gan gefnogi penderfyniadau ynghylch camu, dilyniannu a graddio gwaith o fewn yr adnoddau sydd ar gael.

Mwy o wydnwch sefydliadol: Yn darparu mwy o allu i ymateb i newidiadau mewn cyfeiriad polisi, rhagdybiaethau ariannu, neu bwysau gweithredol wrth barhau i gyflawni swyddogaethau craidd.

Llywodraethu cryfach a goruchwyliaeth ariannol: Gwella tryloywder i'r Bwrdd trwy ddarparu gwelededd cliriach o ymrwymadau yn y dyfodol, gofynion adnoddau, a risgiau ariannol.

Gwell hyder ymhlith rhanddeiliaid: Dangos rheolaeth ariannol ddarbodus a blaengynllunio i Lywodraeth Cymru, partneriaid a'r sector gofal cymdeithasol.

Rhagolwg Cyllido'r Sector Cyhoeddus: Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei Chyllideb Ddrafft Manwl ym mis Tachwedd 2025, gyda'r Gyllideb Derfynol wedi'i chymeradwyo gan y Senedd ar 27 Ionawr 2026. Mae ein grant adnoddau sylfaenol wedi'i gynyddu i ymgorffori:

- cynnydd Yswiriant Gwladol cyflogwyr 2025/26; ac
- codiad cyflog o 3.25%, sy'n adlewyrchu'r cynnydd cyflog yng nghyllideb 2025/26.

Mae hyn yn arwain at grant adnoddau sylfaenol o £26,711,000 (2025/26: £26,051,000).

Yn ogystal, disgwylir cyllid grant o £3,517,000 gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cyllid hwn yn cael ei ddal ar hyn o bryd o fewn llinellau cyllideb eraill Llywodraeth Cymru ac felly ni ellir ei adnabod ar wahân ar hyn o bryd. Fodd bynnag, yn seiliedig ar drafodaethau gyda'n tîm nawdd, rydym yn gweithio ar y rhagdybiaeth y bydd y cyllid hwn yn cael ei dderbyn.

Paramedrau Manwl y Gyllideb

Incwm

Grant Adnoddau Craidd

Mae'r strategaeth gyllideb yn seiliedig ar Gyllideb derfynol Llywodraeth Cymru a gyhoeddwyd ar 20 Ionawr 2026 ac hefyd beth bydd mewn ein Llythyr Cylch Gorchwyl ar gyfer 26/27.

Grant Ychwanegol Llywodraeth Cymru

Mae'r ffrydiau cyllido hyn yn cael eu dyrannu'n benodol i raglenni gwaith. Nid yw lefelau cyllid wedi'u cadarnhau eto, gan fod y symiau yn cael eu cytuno yn flynyddol ac yn eistedd o fewn llinellau cyllideb ehangach Llywodraeth Cymru yn hytrach na bod yn adnabyddadwy ar wahân. Mae'r strategaeth gyllideb yn cymryd yn ganiataol bod y lefel hon o grant ychwanegol yn cael ei chynnal trwy gydol cyfnod y cynllun hwn, gyda chyllid wedi'i alinio â chostau y rhaglen gysylltiedig. Er bod cyllid grant ychwanegol wedi'i ddisgwyl yn flaenorol i gefnogi gweithgareddau sy'n gysylltiedig â Chynllun Gweithredu Gwrth-hiliol Cymru (ARWAP), ni dderbyniwyd y cyllid hwn yn 2025/6. Ar y sail hon, y rhagdybiaeth ar gyfer 2026/27 yw na fydd unrhyw gyllid grant ARWAP ychwanegol penodol ar gael.

Incwm grant arall

Mae'r gyllideb ddrafft yn cynnwys incwm grant arall i'r swm o £839K. Mae hyn yn incwm grant gan AaAAU, DHCW a CLILC ac mae'n ymwneud â rhaglenni gwaith penodol. Mae'r cyllid hwn i'w gadarnhau eto. Felly, dim ond incwm yr ydym wedi'i gynnwys i gyfanswm cyfanswm costau staff parhaus. Bydd unrhyw incwm ychwanegol a ddyfarnir yn ymwneud â chostau nad ydynt yn dâl neu swyddi tymor penodol newydd, a thrwy hynny gynyddu incwm a gwariant o'r un gwerth. Mae'r risg o beidio â derbyn yr incwm yn cael ei hystyried yn isel iawn gan y Tîm Rheoli Gweithredol, felly mae'r costau staff yn cynnwys. Fodd bynnag, ar gyfer cyd-destun, cyfanswm gwerth y costau staff a gynhwysir ar gyfer y flwyddyn yw £356K.

Incwm ffioedd cofrestru

Mae rhan incwm ffi gofrestru yn ariannu'r gost o gynnal y Cofrestru a'r gwasanaethau. Mae gweddill y gost yn cael ei ariannu gan grant craidd Llywodraeth Cymru. Mae'r strategaeth gyllideb yn rhagdybio:

- Dim cynnydd mewn Ffioedd Cofrestru
- Mae cynnydd yn nifer y cofrestrwyr yn seiliedig ar lefel gweithgarwch blynyddoedd blaenorol yn cynyddu

Ar hyn o bryd rydyn yn ystyried yr egwyddorion ynghylch cynnydd posibl i ffioedd cofrestru ac yn monitro'r dull a gymerwyd gan reoleiddwyr eraill y DU. Fodd bynnag, nid oes unrhyw gynnydd mewn ffioedd cofrestru wedi'i dybio o fewn y strategaeth gyllideb bresennol.

Rhaglenni Gwariant

Mae ein cynlluniau gwariant yn adlewyrchu gweithgareddau Cynllun Busnes a ddisgrifir. Maent yn cynnwys:

- mae cyllidebau gweithgareddau parhaus busnes fel arfer wedi'u hadolygu, gan ddefnyddio dull sero a myfyrio ar berfformiad ariannol 2025/26 a ragwelir
- codiadau cyflog 2026/27: 3.2%, 2027/28: 3%
- ffactor swyddi gwag tybiedig staff o 3%
- fel rhan o'r adolygiad uchod penderfynwyd na fydd cyllidebau nad ydynt yn dâl yn cael eu codi ar gyfer chwyddiant, o blaid ariannu cynnydd cost hysbys penodol
- Mae pwysau cost anochel wedi'u cynnwys yn y gyllideb

Cefnogi Myfyrwyr Gwaith Cymdeithasol

Fel yn 2025/26, rydyn yn parhau i weithio tuag at 200 o fyfyrwyr bwrsariaeth newydd sy'n mynd i mewn i addysg uwch bob blwyddyn.

Mae 2026/27 hefyd yn parhau i gefnogi'r cynllun 'Tyfu Eich Hun' drwy'r cynllun a ariennir gan y Grant Hwyluso Rhanbarthol. Mae costau'n seiliedig ar garfan ychwanegol o 30 o leoedd yn Hydref 2026 ac maent yn seiliedig ar gostau a nodwyd ar gyfer carfan ychwanegol debyg a gefnogwyd ym mis Chwefror 2026.

Hawllir cyllid ychwanegol bwrsariaeth ychwanegol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru (yn dilyn cynnydd mewn cyfraddau bwrsariaeth) yn unol â niferoedd derbyn myfyrwyr

Llythyr Cylch Gorchwyl

Nid yw'r Llythyr Cylch Gorchwyl wedi'i gwblhau eto; fodd bynnag, rydyn wedi bod yn gweithio ar y cyd â Llywodraeth Cymru i gefnogi ei datblygiad a'i chytundeb. Ac yn rhagweld Llythyr Cylch Gorchwyl terfynol y cytunwyd arno cyn diwedd mis Mawrth ac y ffigurau isod yn dangos isod.

Lefel grynodedb Cyllideb 2026-28

Mae crynodeb lefel uchel o'r 2 flynedd sy'n weddill o'r cynllun busnes yn cael ei fanylu isod. I grynhoi, rydym yn cyllidebu incwm a gwariant ar £33.6m, sy'n dangos ein bod yn disgwyl rheoli'r adnoddau sydd ar gael i gyflawni cyllideb gytbwys. Mae'r tabl isod yn grynodeb lefel uchel o'r incwm a ddisgwylir dros y ddwy flynedd nesaf.

Incwm	2026/27 £'000	2027/28 £000
Grant craidd Llywodraeth Cymru	26,711	26,711
Grant ychwanegol gan Lywodraeth Cymru	3,517	3,517
Grant arall	839	784
Ffioedd cofrestru	2,550	2,550
Cyfanswm yr incwm	33,617	33,562

Mae'r tabl isod yn grynodeb lefel uchel o'r gwariant a ddisgwylir dros y ddwy flynedd nesaf.

Gwariant	2026/27 £'000	2027/28 £000
Rhaglenni grant	13,220	13,220
Costau staff	15,472	15,936
Llywodraethu a chymorth busnes	1,826	1,826
Costau eraill	3,099	2,580
Cyfanswm y gwariant	33,617	33,562

Hyblygrwydd Rheoli Arian Parod

Mae ein strategaeth gyllideb yn seiliedig ar reoli hyblygrwydd arian parod ac yn seiliedig ar ein Fframwaith Llywodraethu Enghreifftiol gyda Llywodraeth Cymru ac mae'n seiliedig ar:

- a ganiateir gan Lywodraeth Cymru 2% o adnoddau arian parod yn seiliedig ar gymorth grant
- rhagdybiaethau y byddwn ni yn parhau i ddefnyddio ein hyblygrwydd arian parod yn y blynyddoedd i ddod, o dan drefniadau Adrodd Ariannol y Llywodraeth

Mae ein defnydd o hyblygrwydd rheoli arian parod yn seiliedig ar yr egwyddorion isod:

- mae nhw'n caniatáu inni gael pwrpas clir, gan gefnogi rheoli risg, gwytnwch ariannol a newid wedi'i gynllunio
- maent yn rheoli ymrwymadau ar draws blynyddoedd ariannol gan ddarparu mwy o effeithlonrwydd wrth gyflawni rhaglenni, pan fo ansicrwydd ynghylch incwm wedi'i gadarnhau

Sensitifrwydd a chynllunio senarios

Fel rhan o sicrhau strategaeth gyllideb gadarn, mae'r Tîm Rheoli Gweithredol wedi cynnal dadansoddiad risgiau a chyfleoedd. Mae'r gwaith hwn yn darparu fframwaith ar gyfer rheoli'r gyllideb yn amserol, yn y flwyddyn strategol i gefnogi lleihau materion a gwneud y mwyaf o gyfleoedd yn y flwyddyn.